CONSELL ESPORTIU del Baix Llobregat

activaLAB BAIX LLOBREGAT

PLA ESTRATÈGIC D'ESPORT I ACTIVITAT FÍSICA DEL BAIX LLOBREGAT 2022

ANÀLISI

ÍNDEX

01. INTRODUCCIÓ 3

02. DADES GENERALS DEL BAIX LLOBREGAT 5

03. PRÀCTICA ESPORTIVA EN LA POBLACIÓ ADULTA 8

04. PRÀCTICA ESPORTIVA EN LA POBLACIÓ EN EDAT ESCOLAR 15

05. ELS ESPAIS DE PRÀCTICA ESPORTIVA 19

06. EL TEIXIT ASSOCIATIU ESPORTIU 25

07. LA INCLUSIVITAT EN L'ESPORT 28

08. L'ESPORT COM A GENERADOR DE CONEIXEMENT I DINAMITZACIÓ ECONÒMICA 30

09. EL PAPER DE LA DONA EN L'ESPORT 33

10. UNITATS DE PAISATGE 35

11. INDICADORS MUNICIPALS 42

12. DAFO 43

13. FONTS D'INFORMACIÓ 46

01. INTRODUCCIÓ

El Consell Esportiu del Baix Llobregat té la voluntat de dissenyar un Pla Estratègic de l'Esport i Activitat Física de la comarca, i paral·lelament crear un "lab" de l'esport anomenat ActivaLab. Aquest "lab" de comarca vol ser un laboratori d'innovació ciutadana que actuï com un espai d'intersecció per convertir l'àmbit esportiu en un eix motor capaç d'incidir en les polítiques socials del Baix Llobregat. El Pla Estratègic de l'Esport i Activitat Física vol esdevenir un pla d'integració social i d'esport per configurar un sistema esportiu comarcal obert.

La col·laboració entre ciutadania, administració, agents econòmics i socials és el mitjà per aportar propostes d'innovació ciutadana amb potencial transformador. El Pla Estratègic de l'Esport i l'Activitat Física estarà dividit en diferents àrees temàtiques alineades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, que són les següents: vida activa i salut, activitat física i educació, activitat física i medi ambient, activitat física i cohesió social, activitat física i igualtat, activitat física i desenvolupament econòmic, activitat física i governança.

La fase d'anàlisi i diagnosi del projecte es basa en la realització d'una contextualització de la comarca per conèixer l'entorn, l'índex de pràctica, els espais i altres factors relacionats amb l'activitat física i l'esport. Aquest apartat s'ha fet prenent dades de referència com enquestes de pràctica esportiva, dades dels Cercles de Comparació Intermunicipal dels municipis de la comarca participants, estudis i informes de diferents àmbits d'anàlisi, etc., per disposar d'una visió global de la comarca.

Aquest Pla Estratègic té l'objectiu d'impulsar el potencial transformador de l'activitat física i l'esport a la comarca del Baix Llobregat a través d'accions enfocades a generar un estil de vida actiu i saludable integrant l'activitat física amb la innovació.

Perspectives del Baix Llobregat

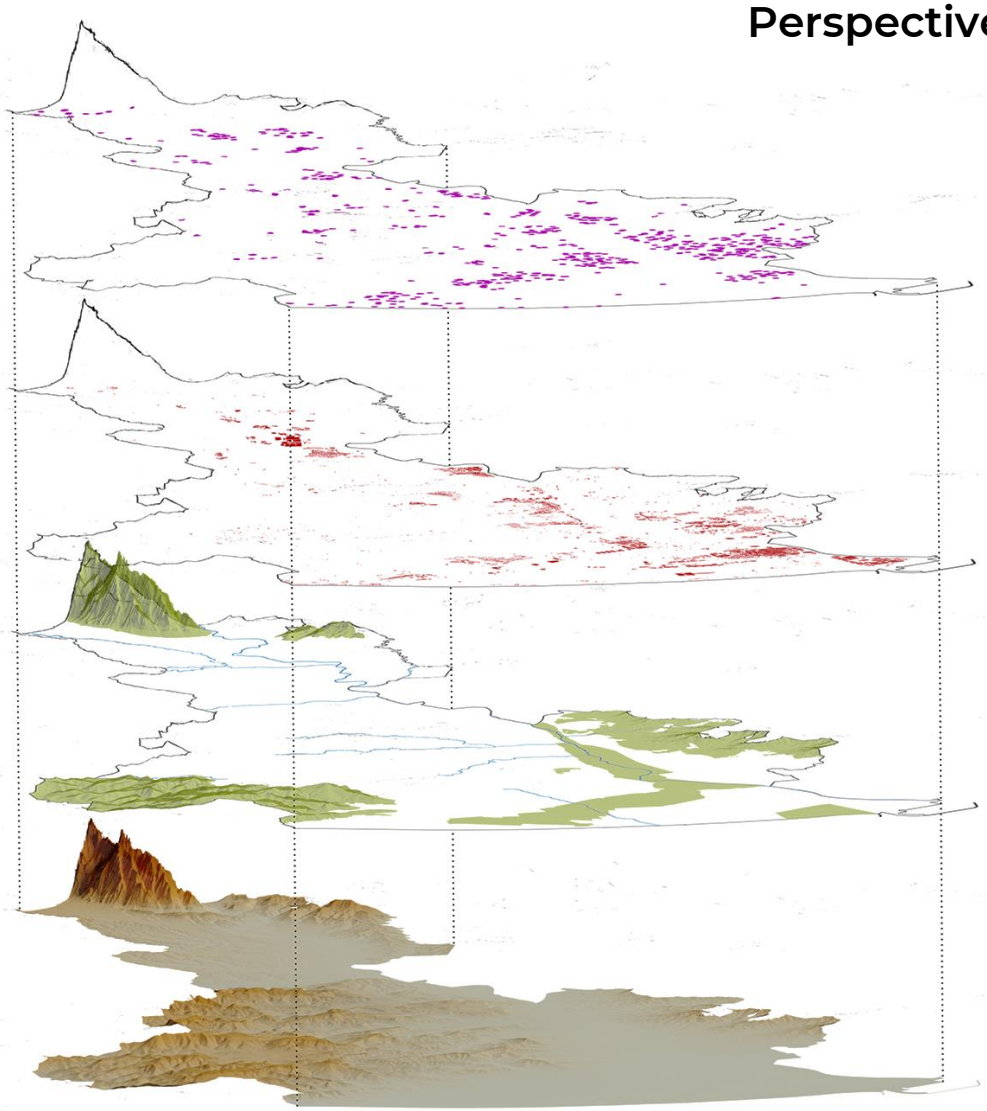

02. DADES GENERALS DEL BAIX LLOBREGAT

02.1 Característiques de la població

El Baix Llobregat amb un total de 819.169 habitants és la tercera comarca més poblada de Catalunya. Situada al sud de la província de Barcelona, la comarca està integrada per un total de 30 municipis i compta amb una superfície total de 486 km^2. La capital de la comarca és Sant Feliu de Llobregat situada en un punt central de la comarca. Tot i el seu elevat volum de població i la seva proximitat a Barcelona, la comarca gaudeix d'una envejable ubicació geogràfica comptant amb una àmplia extensió de medi natural.

Distribució per gènere

La seva població es divideix en un 49,2% d'homes i un 50,8% de dones, existint doncs un equilibri entre ambdós sexes. Segmentant la població per edats s'observa que un 16,6% són menors de 16 anys, un 66% se situa en l'interval de 16 a 64 anys i, finalment, un 17,4% són majors de 65 anys. Es destaca que aquest segment de població s'ha incrementat un 3,9% des de 2008, xifra que mostra un lleuger envelliment de la població.

Distribució per grups d'edat

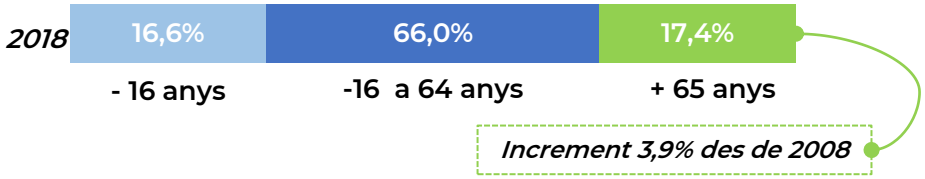

Piràmide de població

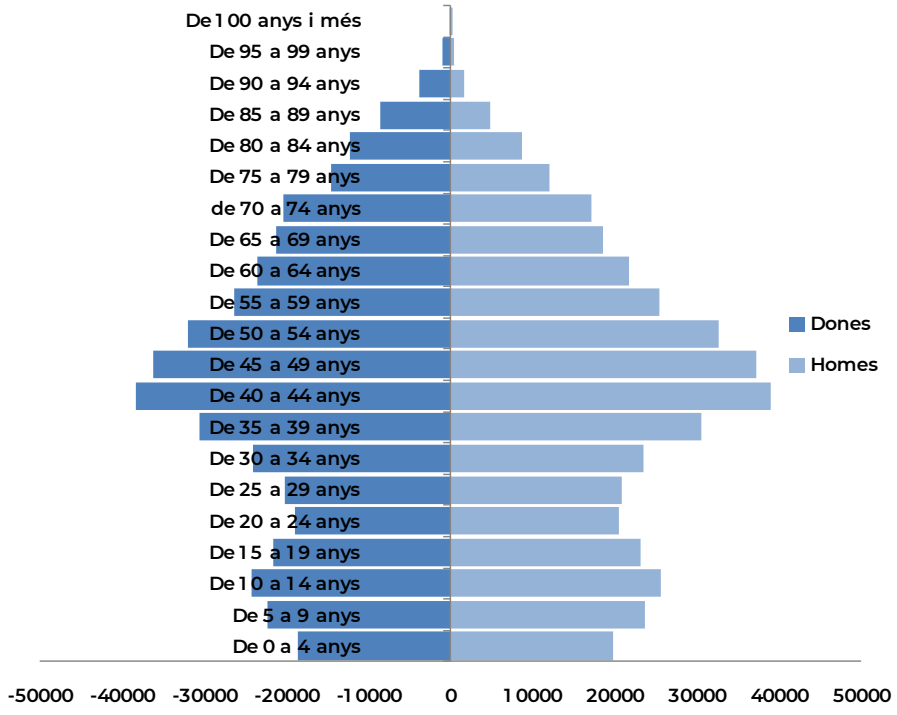

02. DADES GENERALS DEL BAIX LLOBREGAT

02.2 Distribució de la població

Densitat de la població

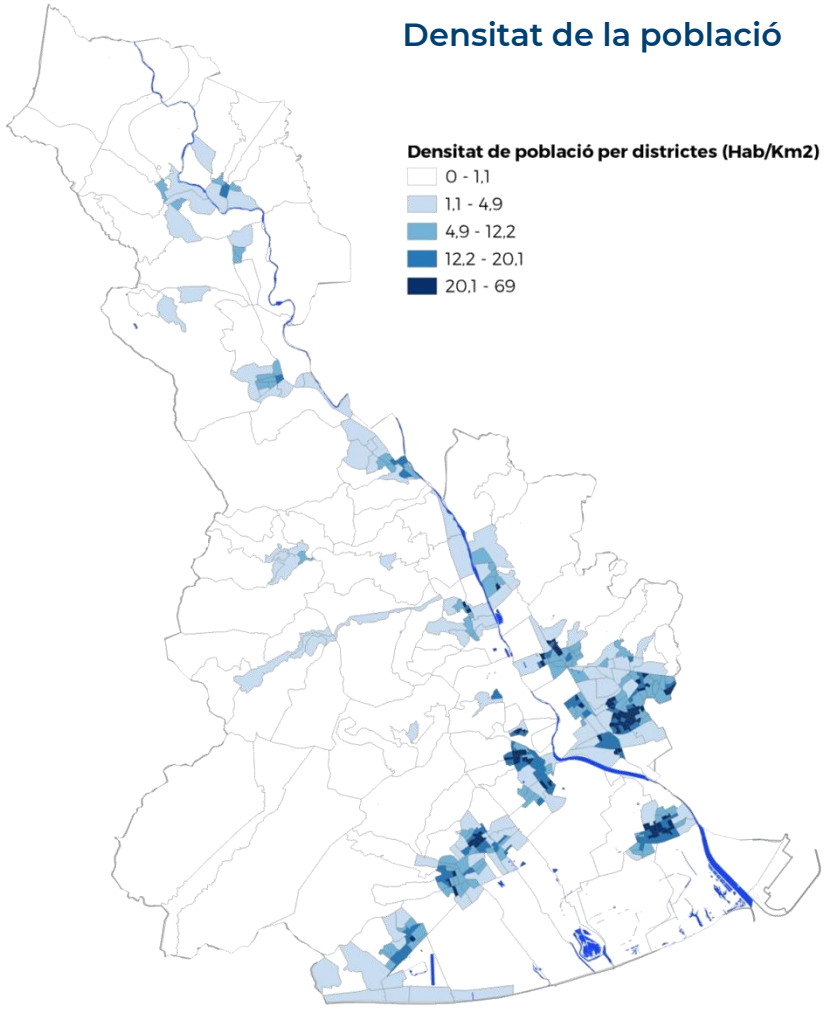

La major part de la població es concentra en la zona sud de la comarca, especialment en els nuclis urbans propers a la comarca del Barcelonès i propers a la costa. Gairebé tots els municipis majors de 30.000 habitants es troben en aquesta zona aglutinant el 65,7% de la població de la comarca. El 34,3% restant de la població es reparteix per la resta de territori de forma més dispersa.

S'observa com el riu Llobregat és un eix vertebrador de la major part de les poblacions de la comarca en les seves dues bandes, sent doncs un element de gran importància en aquesta.

10 municipis
< 10.000 habitants
6,8% de la població

11 municipis
Entre 10.000 i 30.000
27,5% de la població

9 municipis
> 30.000 habitants
65,7% de la població

02. DADES GENERALS DEL BAIX LLOBREGAT

02.3 Anàlisis socio-econòmic

Indicadors socio-econòmics

Renta per càpita
17.800 €

Catalunya 17.000 €

PIB per habitant
31.000 €

Catalunya 31.300 €

Índex d'atur
9,8%

Catalunya 9,7%

Renta per càpita per municipi

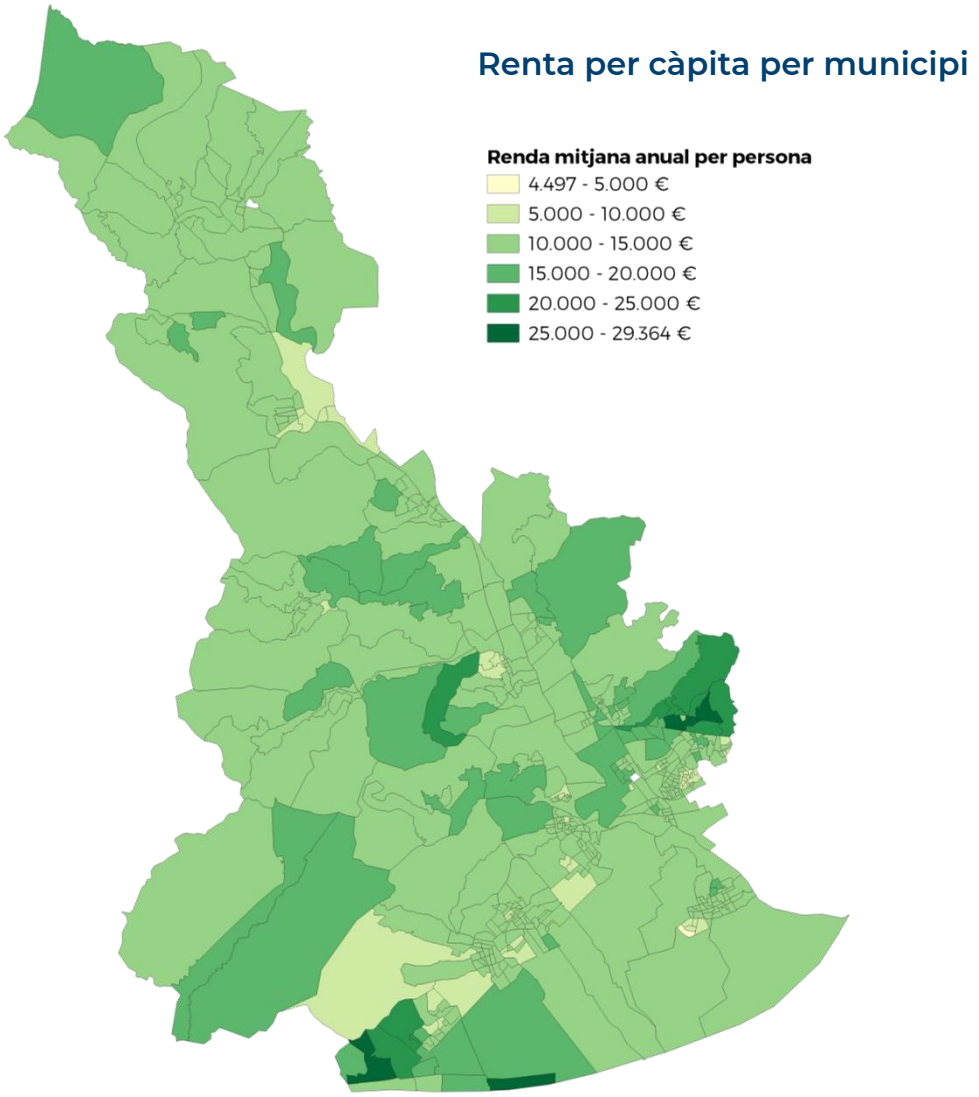

03. PRÀCTICA ESPORTIVA EN LA POBLACIÓ ADULTA

03.1 Nivells de pràctica físico-esportiva

L'índex de pràctica esportiva en la població adulta se situa en un 71,6% en la darrera enquesta realitzada al municipi de Barcelona, sent molt superior a la mitjana Catalana. Per les característiques de la comarca i la seva proximitat a Barcelona s'estima que el seu nivell de pràctica és similar als de la ciutat de Barcelona.

Índex de pràctica esportiva*

71,6 %	**74,4 %**	**69,2 %**
Barcelona 2017	**Barcelona 2017**	**Barcelona 2017**
45,6 %	51,0%	40,2%
Catalunya 2015	Catalunya 2015	Catalunya 2015

L'índex de pràctica esportiva en edat adulta segons sexe mostra que hi ha un major índex de pràctica esportiva entre la població masculina que entre la població femenina. Tot i això, la diferència entre ambdós sexes és cada vegada inferior, ja que l'any 2015 hi havia una diferència percentual de 10.8% i per al 2017 aquesta es va reduir a 5.2%. Això demostra un progressiu augment de la pràctica esportiva femenina.

Índex de pràctica esportiva segons grup d'edat

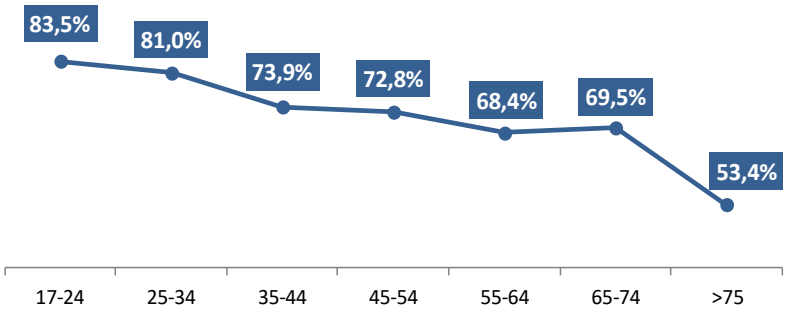

En la segmentació de la pràctica per grups d'edat s'observa com el nivell de pràctica va disminuint a mesura que augmenta l'edat. La població més jove és la que presenta un major índex de pràctica esportiva amb valors superiors al 80%. Alhora, aquest disminueix situant-se al voltant del 73% entre els 35-44 anys, coincidint en l'etapa de formar una família i de consolidació professional. En les etapes següents la disminució de l'índex de pràctica és poc significativa fins als 75 anys. La interiorització de la realització de pràctica esportiva al llarg de la vida deriva que hi hagi índex de pràctica en la tercera edat rellevant, fet que s'ha de tenir en compte en la planificació de programes segons la previsió de l'envelliment de la població.

* A partir d'estudis que no segueixen el mateix procediment metodològic

L'índex d'obesitat de la població adulta catalana és de 15,5% amb previsió de creixement a curt i mitjà termini.
NECESSITAT DE MOBILITZAR A LA POBLACIÓ SEDENTÀRIA

Tot i uns valors de pràctica esportiva destacats, existeix una tendència de creixement de l'índex d'obesitat en la població sedentària. Aquest fet s'ha de tenir present perquè aquesta malaltia està associada a múltiples malalties cròniques com poden ser diabetis, malalties cardiovasculars, depressió o augment del risc de patir els càncers més freqüents.

03.2 Característiques de la pràctica físico-esportiva

PRINCIPALS ACTIVITATS

♂

- Caminar com exercici físic
- Córrer pel carrer
- Natació
- Aparells cardiovasculars
- Musculació

♀

- Caminar com exercici físic
- Natació
- Aparells cardiovasculars
- Córrer pel carrer
- Ioga

FREQÜÈNCIA DE PRÀCTICA ESPORTIVA

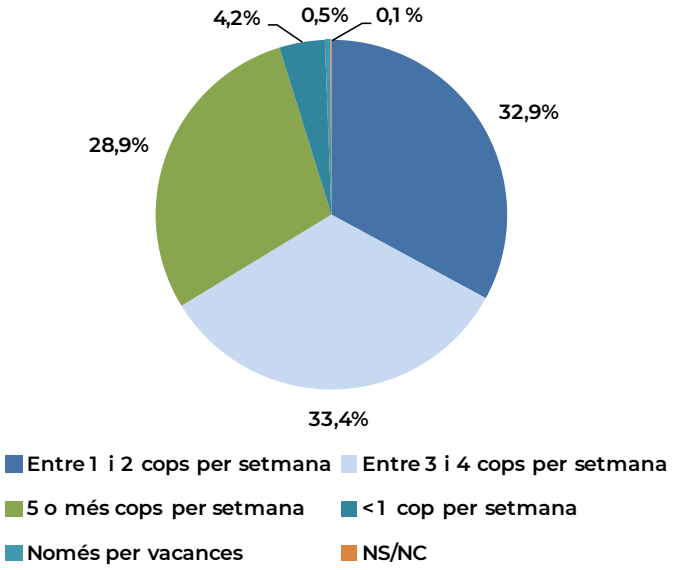

PRINCIPALS MOTIUS DE PRÀCTICA FÍSICO-ESPORTIVA

- Mantenir i/o millorar la salut
- Mantenir-se en bona forma física
- Perquè m'agrada

PRINCIPALS MOTIUS DE NO PRÀCTICA FÍSICO-ESPORTIVA

- Per falta de temps
- Per motius de salut
- Per cansament del dia a dia

El 75% de la població practicant realitza activitat esportiva de forma lliure o a través de l'oferta municipal o privada comercial. Aquesta es pot desenvolupar tant en instal·lacions convencionals així com en el medi urbà i natural.
Gairebé el 25% de practicants desenvolupa la seva activitat a través del teixit associatiu el qual utilitza sobretot espais esportius tradicionals.

34,1% de la població és usuària d'equipaments esportius

20,0% de la població està inscrita i/o abonada a serveis esportius municipals

Un 34,1% de la població adulta és usuària d'equipaments esportius. En el plànol de la dreta es pot veure com la major part de la població es troba a una distància de com a màxim 12 minuts caminant d'una instal·lació esportiva de Xarxa Bàsica (veure punt 5). Per tant, la major part de la població disposa d'una instal·lació esportiva propera sent un element facilitador de la pràctica esportiva. Si s'afegeix la proximitat de diferents espais naturals als diferents nuclis de població, aquesta accessibilitat a la pràctica esportiva augmenta de forma considerable. Aquest fet és fàcilment visible en els plànols de les següents pàgines.

Àrea d'influència a peu de les instal·lacions esportives

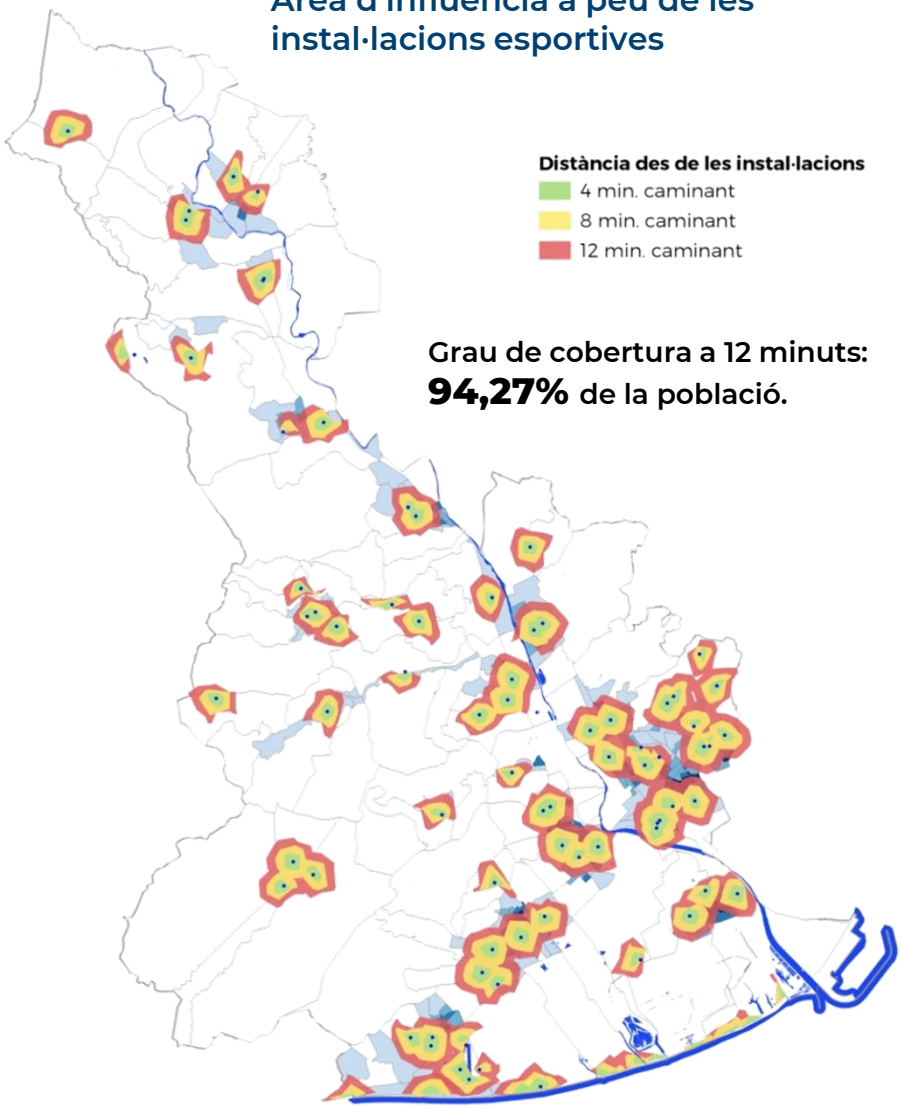

Grau de cobertura a 12 minuts: 94,27% de la població.

Àrea d'influència a peu de les instal·lacions esportives per zones

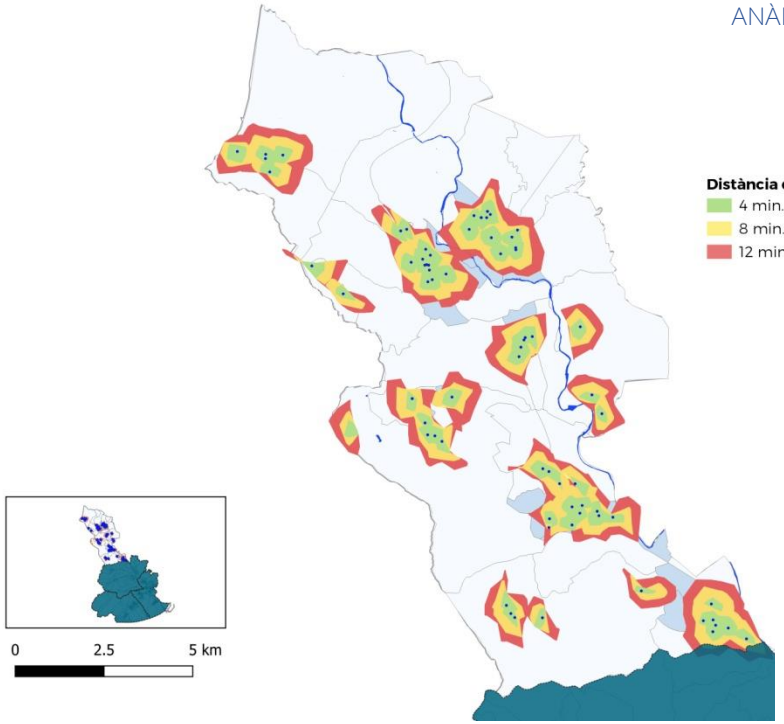

Grau de cobertura a 12 minuts: **93,55%**

Grau de cobertura a 12 minuts: **79,65%**

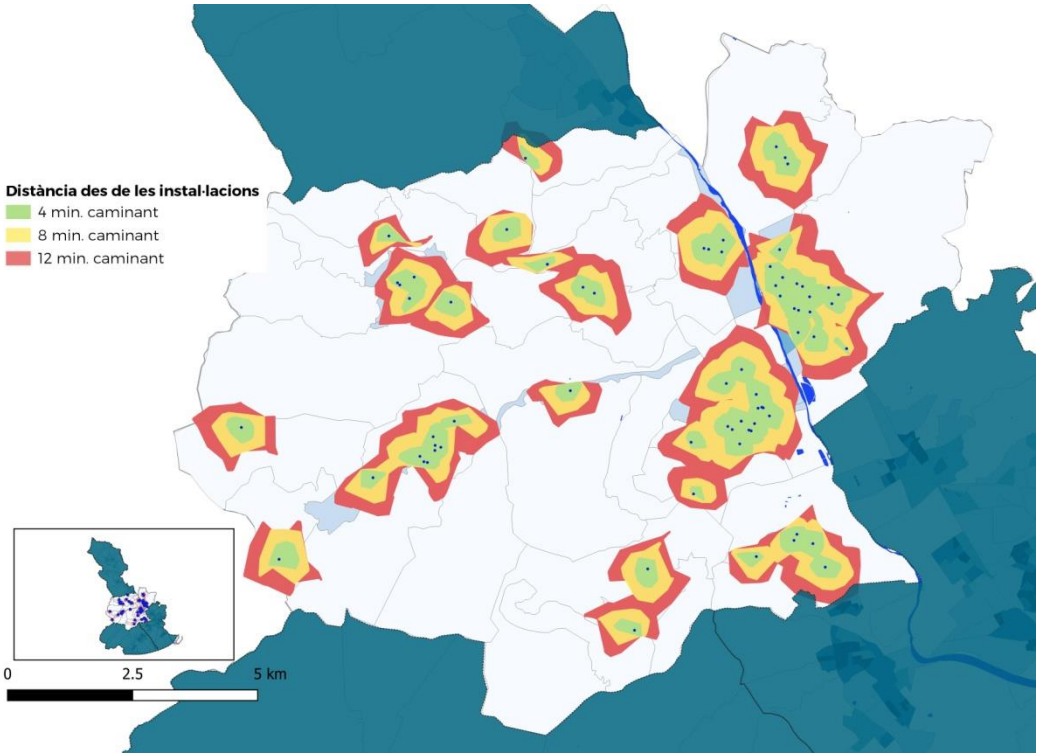

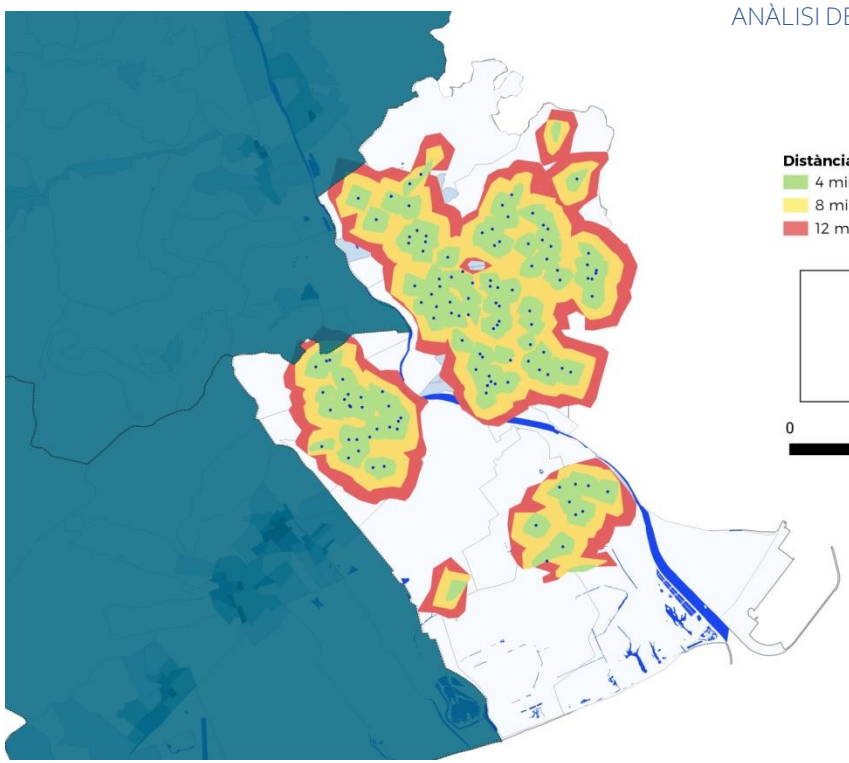

Grau de cobertura a 12 minuts: **99,54%**

Grau de cobertura a 12 minuts: **93,70%**

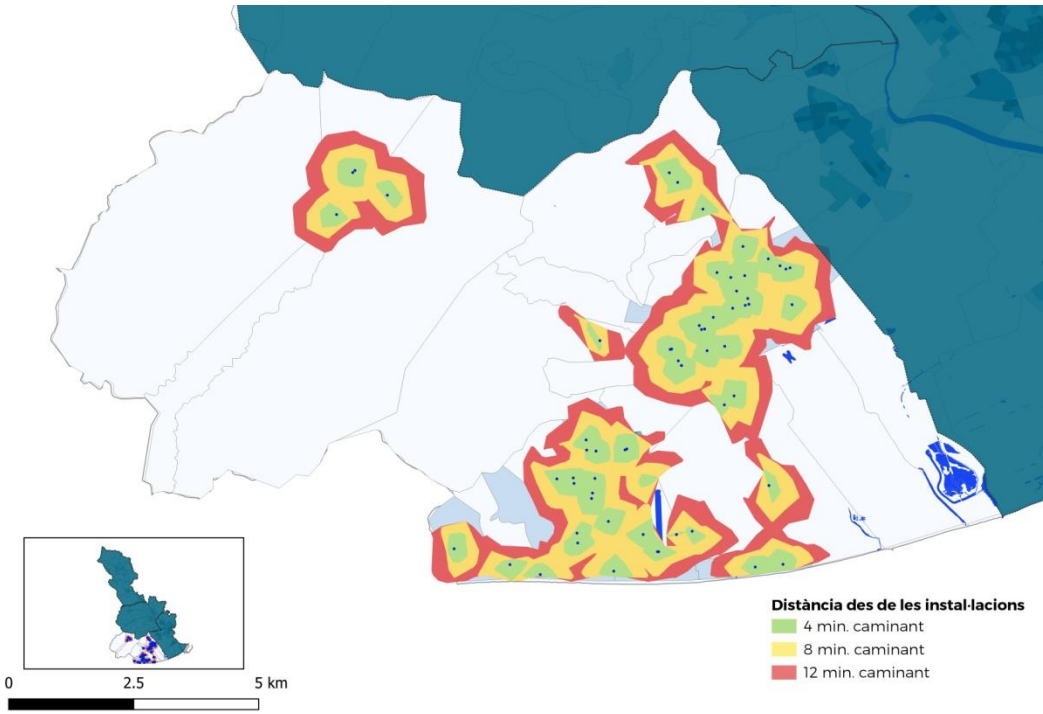

Àrea d'influència a peu de la llera del Riu Llobregat

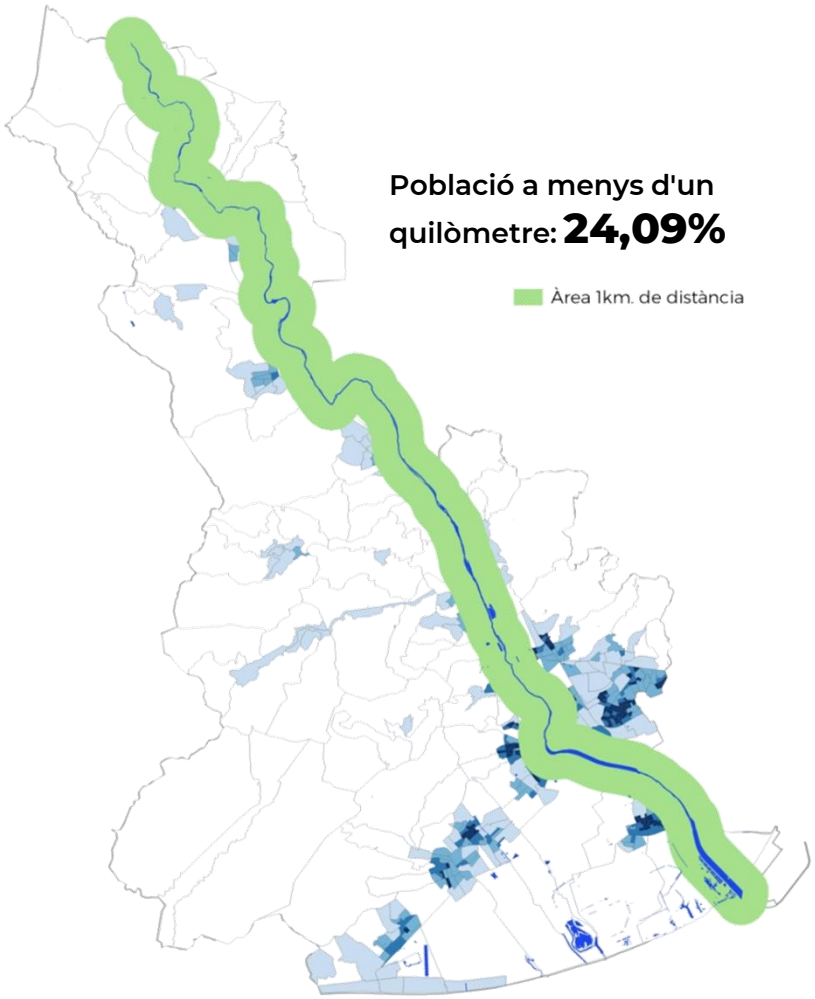

03.3 Tendències i demandes en la pràctica esportiva

En els darrers anys s'ha produït un elevat increment de la pràctica del running, BTT i proves de resistència, evolucionant des de la vessant salut però amb un element de competició amb un mateix. Aquest fet ha derivat a un augment de la pràctica tant en el medi urbà com en el medi natural. La tendència d'un estil de vida saludable fa augmentar també l'ús d'aquests espais amb nous elements esportius i itineraris saludables per caminar o realitzar marxa nòrdica.

La incorporació de la tecnologia a l'esport també ha fomentat una major pràctica amb les seves diferents aplicacions d'avaluació del rendiment esportiu, reserva d'espais esportius, accessibilitat a instal·lacions esportives, creació i consulta de tracks GPS, gamificació, programes d'activitat física i entrenaments online, etc.

La transformació de la mobilitat ha estat un element clau en els darrers anys. L'increment del transport actiu està transformant la forma de desplaçar-se de forma més saludable especialment en municipis grans i/o d'àmbit metropolità gràcies al treball de promoció i millora d'infraestructures per una mobilitat sostenible, activa i segura.

Aquesta diversificació esportiva i d'espais que s'ha produït en els darrers anys també ha permès una homogeneïtzació dels nivells de pràctica en el territori reduint les diferències existents d'acord a la mida poblacional dels municipis i/o el seu entorn.

- **Homogeneïtzació del nivell de pràctica en el territori.**
- **Promoció d'AF i esport des de diferents àmbits: salut, benestar, etc.**
- **Alt impacte de bicicletes, bicis elèctriques i patinets amb sistemes de préstec i aparcament públic.**
- **Digitalització de l'esport. Transformació de l'experiència esportiva.**

Amb aquesta evolució de la demanda esportiva, la qual és constant i dinàmica, s'identifiquen diferents demandes. Per una banda, l'augment de l'ús d'espais urbans i naturals així com l'augment de la pràctica femenina ha generat una creixent demanda de garantir espais segurs per a la pràctica esportiva, amb una adequada il·luminació, accessibilitat i vigilància.

L'esport popular o per a tothom també és un àmbit de treball per al futur, De fet, és una de les actuals línies de treball del Consell Esportiu del Baix Llobregat amb l'objectiu de promocionar un esport que fomenti els hàbits saludables, la inclusió, la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i el foment de valors de responsabilitat social i comunitària.

Aquesta línia de treball té una gran incidència en el foment d'uns hàbits de vida saludables amb un ampli concepte d'activitat física i amb un important paper de l'esport des de la seva perspectiva social i comunitària.

Finalment la demanda de promoure una oferta d'activitat física i esport familiar i/o que faciliti la conciliació es troba també a l'ordre del dia, Aquesta és un element clau per evitar l'abandonament de la pràctica esportiva per aquelles persones practicants en el moment de crear una família on la manca de temps i dificultats per conciliar són els principals motius d'abandonament. Si s'afegeix que un dels elements per fomentar i interioritzar uns hàbits de vida actius des d'edats primerenques és la pràctica esportiva en família encara dóna més valor a treballar en aquesta línia.

TENDÈNCIES I DEMANDES ACTUALS

- **Esport en família:** activitats i/o espais que permetin la conciliació esportiva familiar.
- **Esport 'segur':** condicions de pràctica segura per a tots els col·lectius.
- **Esport popular:** reivindicació del lleure i joc en la pràctica esportiva, esport per tothom.

04. PRÀCTICA ESPORTIVA EN LA POBLACIÓ EN EDAT ESCOLAR

04.1 Nivells de pràctica físico-esportiva

Pel que fa a la pràctica d'activitat físico-esportiva de la població en edat escolar de Barcelona (entre 6 i 16 anys), aquesta se situa en un 76,1%, pràcticament un 10% més que l'any 2007. Com s'ha comentat anteriorment, per les característiques de la comarca i la seva proximitat a Barcelona, s'estima que el nivell de pràctica al Baix Llobregat és lleugerament inferior a la de la ciutat de Barcelona situant-se per sobre de la mitjana catalana que és del 72,8%.

Índex de pràctica esportiva

76,1% **Barcelona 2018**	**80,6%** **Barcelona 2018**	**72,3%** **Barcelona 2018**
72,8% Catalunya 2016	78,0% Catalunya 2016	68,1% Catalunya 2016

En relació amb la diferència de pràctica esportiva entre nens i nenes aquesta és inferior en la població femenina però s'ha de destacar que aquesta diferència s'ha reduït en els darrers anys.

Evolució de l'índex de pràctica esportiva

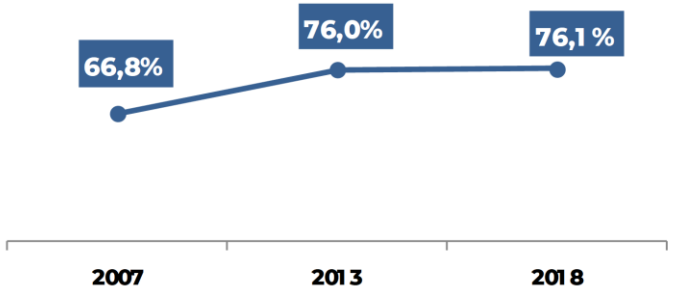

Observant l'evolució general de l'índex de pràctica esportiva entre la població escolar es pot veure un increment de 10 punts en la darrera dècada. Aquesta demanda deriva a un augment de la necessitat d'espais esportius així com una demanda de diversificació de la tipologia d'oferta esportiva.

04. PRÀCTICA ESPORTIVA EN LA POBLACIÓ EN EDAT ESCOLAR

Evolució de l'índex de pràctica esportiva per grups d'edat

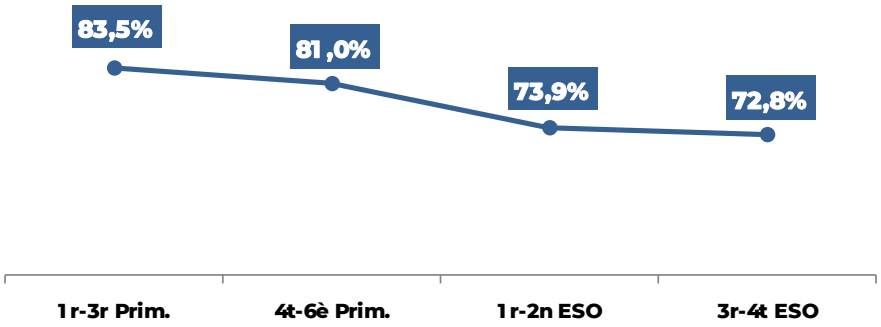

És important destacar que els índexs de pràctica poden ser molt diferents d'acord l'entorn socioeconòmic, existint índexs molt més reduïts en zones econòmicament desafavorides. L'existència de barreres econòmiques i culturals així com un entorn menys adaptat per a un foment de la pràctica esportiva són elements clau que incideixen en el nivell de pràctica esportiva.

En general la majoria d'ajuntaments de la comarca disposen de polítiques d'ajudes econòmiques i beques per facilitar l'accessibilitat a la pràctica esportiva de la població escolar.

Pel que fa a l'índex de pràctica esportiva tenint en compte les edats dels infants i adolescents s'observa una progressiva disminució. Des d'un 83,5% de la població en edat escolar activament esportiva a 1r-3r primària fins a un 72,8% a 3r-4t ESO. Una disminució de 10,7 punts que afirma que l'arribada de l'adolescència comporta un massiu abandonament de la pràctica esportiva.

Respecte a les activitats més practicades entre la població escolar del Baix Llobregat hi destaquen el futbol i futbol sala, el bàsquet, les arts marcials, les danses i la natació.

Sobre els motius d'abandonament, les opcions principals són la falta de temps lliure junt amb la realització d'altres activitats, haver de centrar-se en els estudis o també motius econòmics.

PRINCIPALS ESPORTS

♂	♀
• Futbol i futbol sala • Bàsquet • Esports de lluita • Natació • Tennis	• Danses • Natació • Bàsquet • Patinatge • Voleibol

MOTIUS ABANDONAMENT

1. No tinc suficient temps lliure i faig altres activitats
2. M'haig de centrar en els estudis
3. Costa diners

Abandonament de la pràctica esportiva per part de les noies en el pas de l'Educació Primària a la secundària.

NECESSITAT DE REINVENTAR I ADAPTAR L'OFERTA ESPORTIVA.
NOUS ESPAIS I MODALITATS ESPORTIVES: ESPORTS DE LLISCAMENT, PARKOUR, ETC.

En un pas tan important com és el de l'escola primària a l'ESO, s'identifica que la proporció de noies que abandonen la pràctica esportiva és superior. Les raons principals són: preferència per activitats més socials (prioritzant les amistats), excés de competició (algunes de les noies de vegades busquen més la part lúdica de l'activitat física, i no tant la competitiva) i, finalment, l'accessibilitat o menys oferta adaptada a les necessitats reals.

Per això és necessari canviar les dinàmiques i els espais amb els quals conten actualment els centres i adaptar l'oferta esportiva ja sigui per oferir altres modalitats esportives (com poden ser els esports de lliscament o el parkour) o altres programes específics on es promogui més el lleure que la competició. En aquest cas, l'escola pot tenir un paper fonamental des de l'assignatura d'educació física i, fins i tot, a l'hora d'organitzar diverses activitats durant l'hora del pati, fomentant una màxima participació.

L'índex d'obesitat de la població infantil catalana és del 34,9% amb una previsió de creixement a curt i mitjà termini donat la tendència actual.

PROMOURE HÀBITS DE VIDA SALUDABLE DES D'EDATS PRIMERENQUES.

Si aquesta xifra ja és important en el cas dels adults, en el cas de la població infantil fins i tot és més preocupant. I encara pitjor la previsió de creixement d'aquest 34,9% a curt i mitjà termini. S'hauria de minimitzar aquesta xifra per evitar futures malalties cròniques mitjançant la promoció d'hàbits de vida activa i saludables des d'edats primerenques. Aquesta tendència s'ha de canviar des de l'escola i les famílies.

Població en l'edat escolar de 3 a 16 anys: 129.451 alumnes

Els centres d'educació com agents clau en la promoció d'hàbits de vida activa i saludable entre els infants i joves.

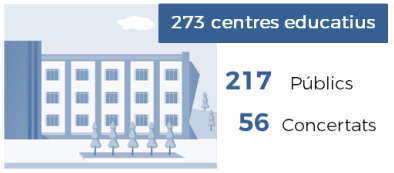

Com s'ha comentat, els centres d'educació representen un agent clau en aquesta promoció requerida enfocada a la població en edat escolar. Es comptabilitzen un total de 273 centres educatius que agrupen un total de 129.451 alumnes.

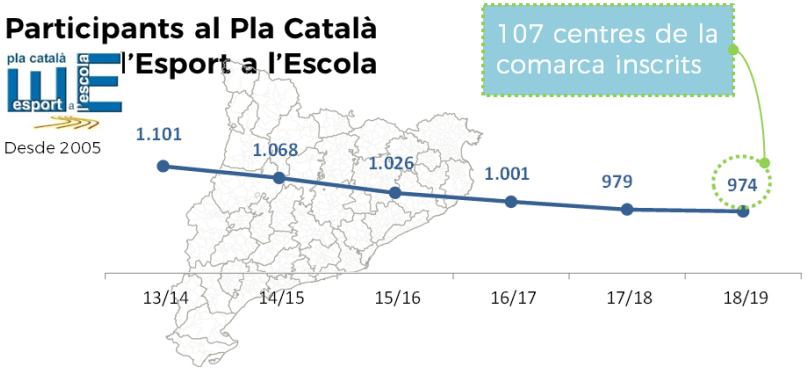

En aquest gràfic es representa el nombre total de centres participants al Pla Català d'Esport a l'Escola (PCEE) i la seva evolució des del curs 2013/2014. Aquest Pla es va impulsar per part del Govern de la Generalitat de Catalunya a partir d'una sèrie de circumstàncies entre les quals destaquen:

- Índex molt reduït de participació de l'alumnat en esport escolar.
- Increment dels hàbits sedentaris i d'obesitat, amb una incidència preocupant en la població infantil i juvenil.
- Demanda social creixent en matèria de salut i benestar.

El gràfic mostra que, tot i haver-hi una tendència negativa al llarg dels últims anys, hi ha un total de 974 centres inscrits a tota Catalunya, dels quals 107 són del Baix Llobregat, xifra que representa pràcticament un 11%.

D'una altra banda, es troben els Consells Esportius, agrupacions esportives situades en les diferents comarques de Catalunya que tenen l'objectiu principal de fomentar, organitzar i promocionar l'activitat esportiva en edat escolar dins de les comarques. Aquests també formen part del PCEE com agents clau, ja que col·laboren amb els centres educatius i els ajuntaments corresponents.

Els Jocs Esportius Escolars de Catalunya (JEEC) és un programa de promoció esportiva organitzada pels diferents Consells Esportius de Catalunya que té per objectiu educar en valors a través de l'esport. És un model de competició enfocat a recuperar la pràctica esportiva a les escoles.

En aquest cas, des de la comarca del Baix Llobregat participen un total de 12.000 alumnes als JEEC, dels quals un 58% són nens i un 42% són nenes.

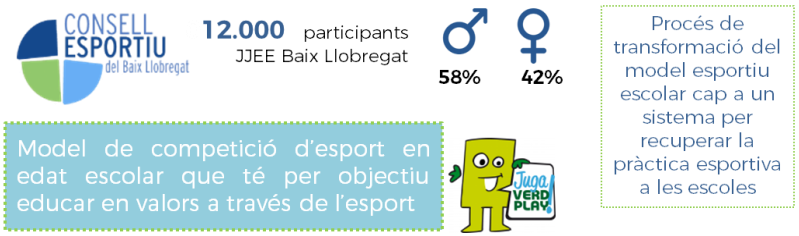

05. ELS ESPAIS DE PRÀCTICA ESPORTIVA

El Baix Llobregat compta amb un ampli parc d'equipaments a l'abast de la població. En total hi ha 897 instal·lacions esportives que sumen més de 3.000 espais esportius. La seva diversitat així com distribució per tot el territori suposa un ampli ventall de modalitats esportives.

Distribució espais esportius per tipologies

3.012 espais esportius

897 instal·lacions esportives

CAM	PAV	POL	PCO	ATL	SAL	PAL	PAD	TEN
106	77	517	89	12	668	70	183	264

AAE	BIC	CIR	PET	TIR	ROC	ESQ	FRO	CON	GOL	SIN	ALT
345	75	5	119	6	25	26	48	38	6	104	267

48,8% espais de Xarxa Bàsica (PIEC 2005)

65,9% espais de Xarxa Bàsica (aPIEC 2017)

Instal·lacions esportives de Xarxa Bàsica

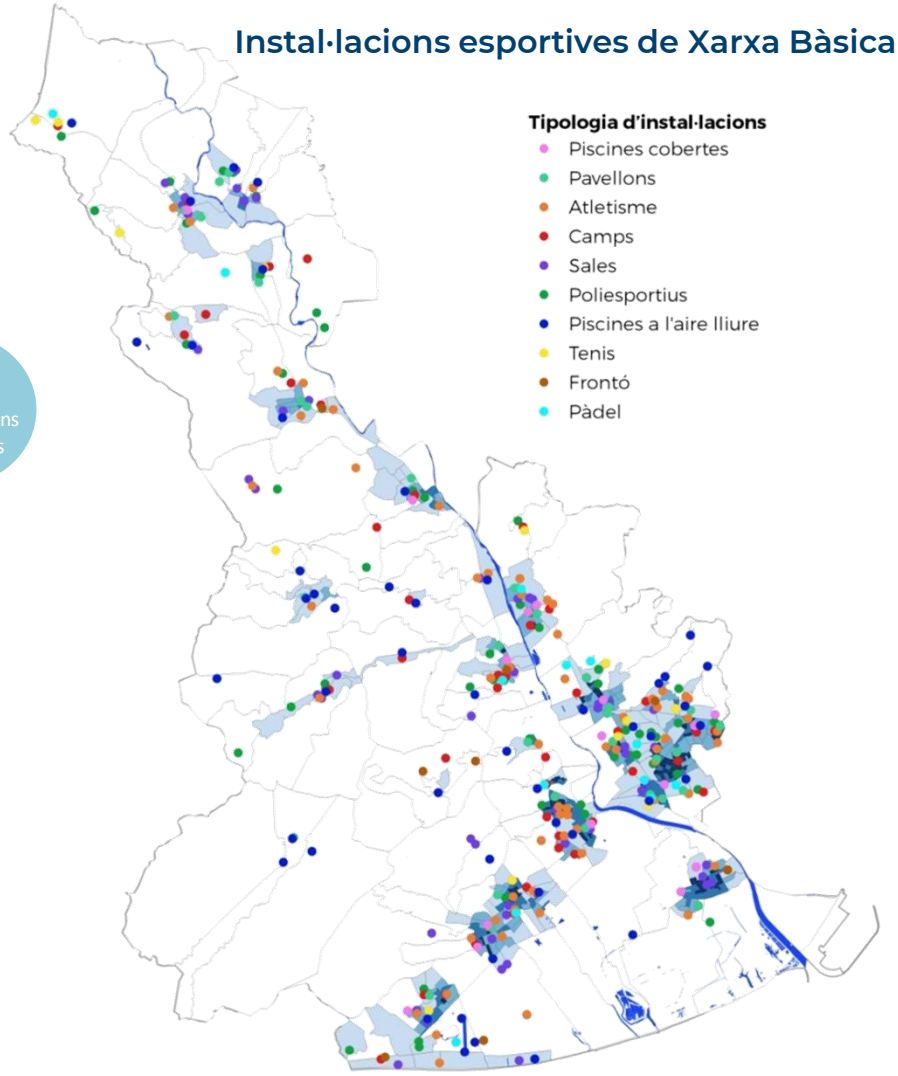

05.1 Els espais esportius convencionals

El següent mapa mostra la distribució territorial dels equipaments de Xarxa Bàsica (aPIEC 2017) al llarg del territori, que juntament amb els plànols presentats en el punt 2, mostren com la comarca compta amb una dotació àmplia i completa d'instal·lacions esportives cobrint totes les àrees demogràfiques.

Els Complexos Esportius Municipals són els equipaments esportius convencionals de referència per a la ciutadania juntament amb l'oferta privada de l'àmbit de salut i fitness per a la pràctica esportiva des de la vessant salut. Aquests estan formats normalment de com a mínim una piscina coberta, una sala de fitness i una sala d'activitats dirigides. Les polítiques esportives dels 90 i primera dècada del 2000 s'orientaven a potenciar aquesta tipologia d'equipament per tal de fer l'activitat física accessible a tota la ciutadania des d'una perspectiva de salut i lleure.

Aquesta tendència ha fet que s'arribi a una oferta elevada, complerta i propera a la població. Els esforços actuals es concentren en el manteniment d'aquestes instal·lacions i l'adaptació constant de l'oferta a les novetats del sector i demandes de la ciutadania, passant de la captació d'usuaris a una fidelització d'aquests.

El **13,4%** de la població del Baix Llobregat està abonada a un Complex esportiu Municipal.

La quota completa mitjana és de **35,8 €.**

Observant la làmina d'aigua disponible a la comarca, tenint en compte piscines cobertes i piscines a l'aire lliure (tipologia d'instal·lació considerada de Xarxa Bàsica en el aPIEC 2017), aquesta és àmplia i present en tot el territori. S'ha de tenir en compte que amb l'augment de pràctica del triatló i proves de natació a mar obert, l'augment de practicants de natació al mar ha augmentat no tant sols a l'estiu sinó al llarg de l'any.

Àrea influència làmina d'aigua

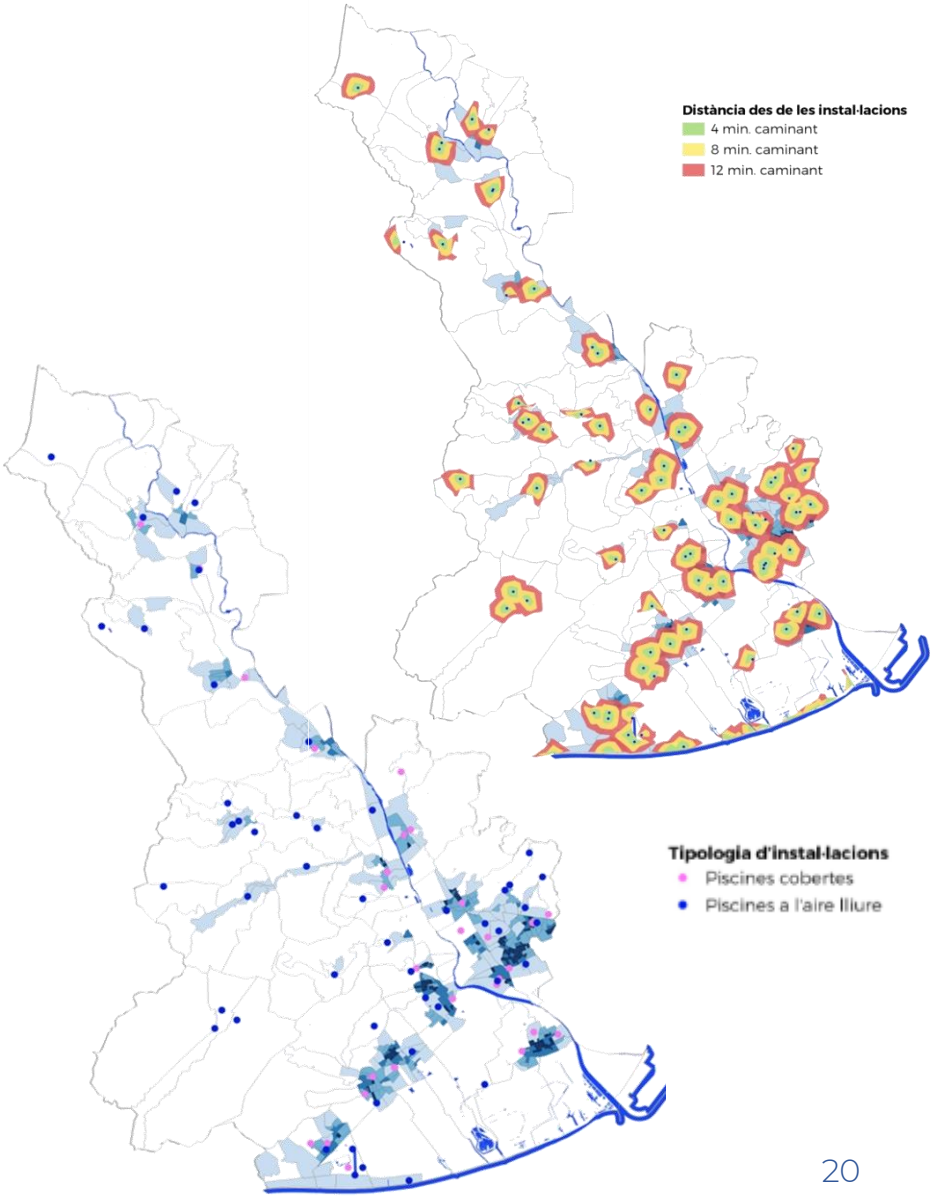

Referent als espais de pavelló i camp, principals espais de referència de les entitats esportives des de l'etapa escolar, s'observa un alt nivell d'ocupació d'aquests en horari de tarda, moment en el que es concentren la major part d'usos esportius.

Tradicionalment, es cedeix l'ús d'aquests espais a les entitats esportives de forma gratuïta que juntament amb l'alt nivell d'ocupació deixa poques hores per a l'ús d'aquests espais per part d'altres col·lectius i/o lloguers.

La tendència de creixent demanda d'espais esportius per a les entitats genera la necessitat de treballar de forma clara i coherent la distribució d'espais esportius així com s'està generant el debat del rol tant dels ens locals, les entitats esportives així com la resta d'agents esportius en l'ús dels equipaments així com el rol en general en el sistema esportiu.

Nivell d'ús de camps i pavellons

% d'hores d'ocupació a la setmana	Els espais esportius de l'esport federat convencional
% ocupació CAM (entre 17h i 23h) 88,1%	Xarxa d'equipaments esportius complerta
% ocupació PAV (entre 17h i 23h) 97,0%	Elevada demanda d'espais per part de les entitats esportives amb ús majoritàriament gratuït

La gestió dels equipaments esportius és de competència municipal, generant en ocasions debats degut al gran volum de mobilitat entre la ciutadania de la comarca així com la necessitat d'optimitzar recursos i equipaments ja existents a la gran varietat d'activitats esportives, requerint algunes d'elles uns espais amb característiques molt singulars.

05.2 Demandes dels espais en el medi urbà i natural

Si s'analitza la pràctica esportiva segons el tipus d'espais de pràctica més utilitzats i sol·licitats segons sexe, les dones practiquen en espais urbans com circuits marcats per caminar o córrer o equipament urbà mentre que els homes utilitzen més espais naturals com senders en el medi natural o platges i espais de mar.

Espais de pràctica més utilitzats segons sexe

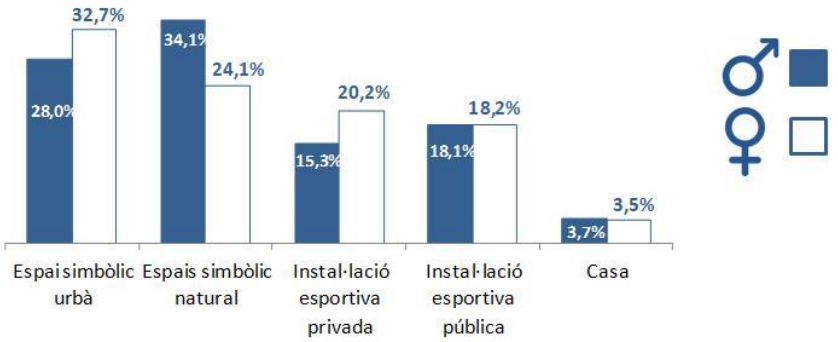

L'actual tendència d'increment de la pràctica esportiva d'activitat física en el medi natural així com en el medi urbà ha comportat un increment a nivell d'exigències en quan a seguretat: senyalització de punts quilomètrics, il·luminació de certes zones, adequar paviments per a l'ús esportiu, vigilància, etc. Es destaca l'increment de l'ús de l'espai urbà per part de la població jove, demanant espais específics per a pràctiques esportives que s'allunyen de les tradicionals.

Tipologia de demandes actuals en espais urbans:

- Incorporació d'espais d'activitat física i salut en l'entorn urbà adreçat al col·lectiu jove: parcs de calistènia, màquines de fitness, skateparks, pumptracks.
- Ampliació i dinamització de l'equipament per a gent gran i públic adult.
- Creació d'itineraris saludables urbans i interurbans, carrils bici i espais ciclables, panells informatius amb diverses senyalitzacions, etc.
- Dinamització de places i parcs per a la pràctica esportiva organitzada.

El concepte d'urbanisme actiu cada vegada és més present en la planificació urbanística de forma que progressivament la comarca es va transformant amb uns espais urbans que faciliten un estil de vida actiu. Aquesta realitat però, no es produeix d'igual manera en tot el territori, sinó que els municipis amb major volum de població i/o situats en la zona de l'Àmbit Metropolità de Barcelona són els que treballen més en aquesta línia.

La mobilitat sostenible, està sent un element transformador pels municipis contigus a Barcelona, tant per la mobilitat com pels hàbits de vida de la ciutadania.

Pel que es refereix als espais en el medi natural, la comarca compta amb un ampli ventall d'espais naturals per a la realització de pràctica esportiva així com un elevat volum d'àrees d'activitat terrestre. L'augment de la pràctica en aquest entorn però, requereix d'instaurar sistemes de seguiment per tal de controlar i minimitzar l'impacte que es genera i respectar la capacitat de càrrega i regeneració.

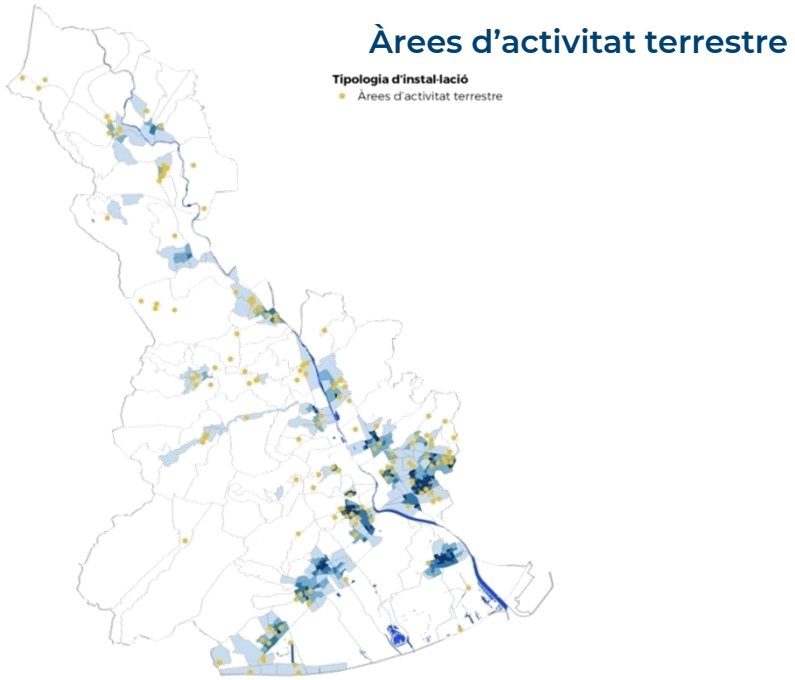

Millora i adaptació de l'espai al medi natural per a la pràctica esportiva:

- Millora d'accessos, connexió i senyalització d'espais naturals aptes per a la pràctica esportiva.
- Ús de la tecnologia per a la creació i dinamització d'itineraris i senders de forma tranversal amb altres àmbits (medi ambient, cultura i patrimoni,...).

Seguidament es presenten diferents plànols que mostren les rutes més registrades mitjançant l'aplicació Strava així com les tendències de moviment identificades, sent el riu i el front marítim dos eixos vertebradors amb un elevat volum d'ús.

Tracks d'activitat física registrats per Strava i dinàmiques territorial de mobilitat esportiva

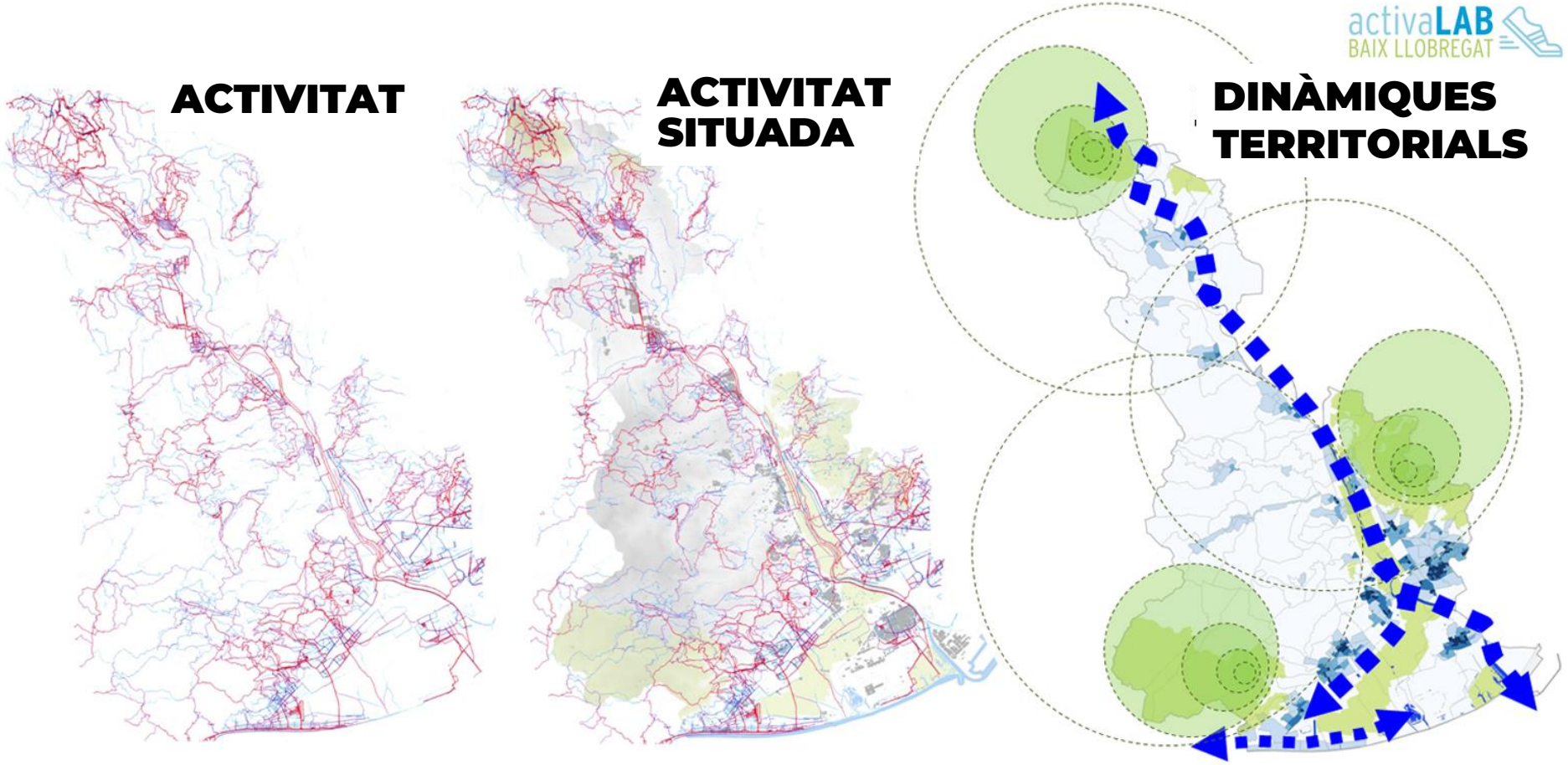

Xarxa de rutes senyalitzades

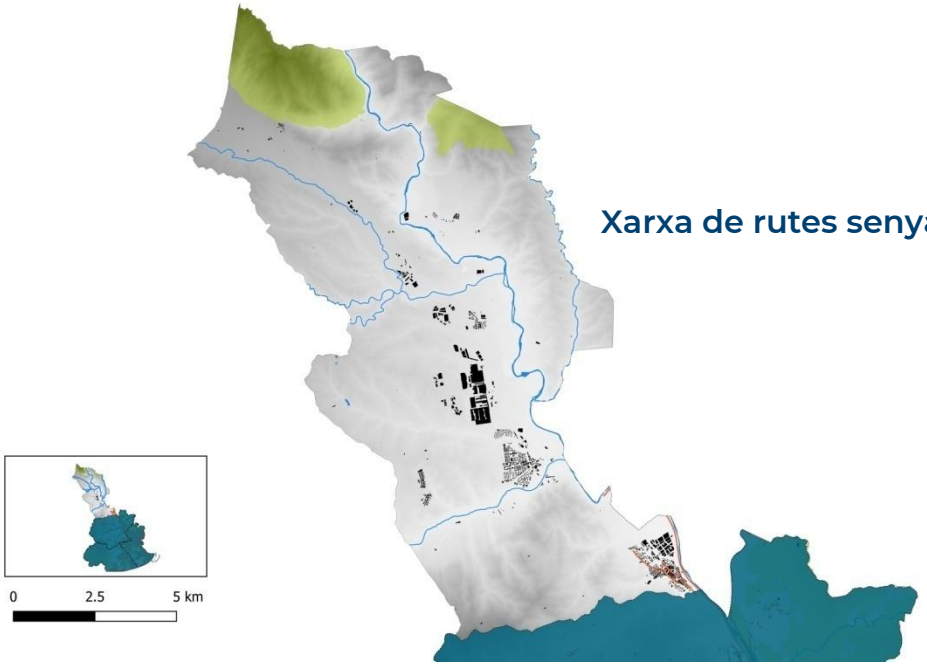

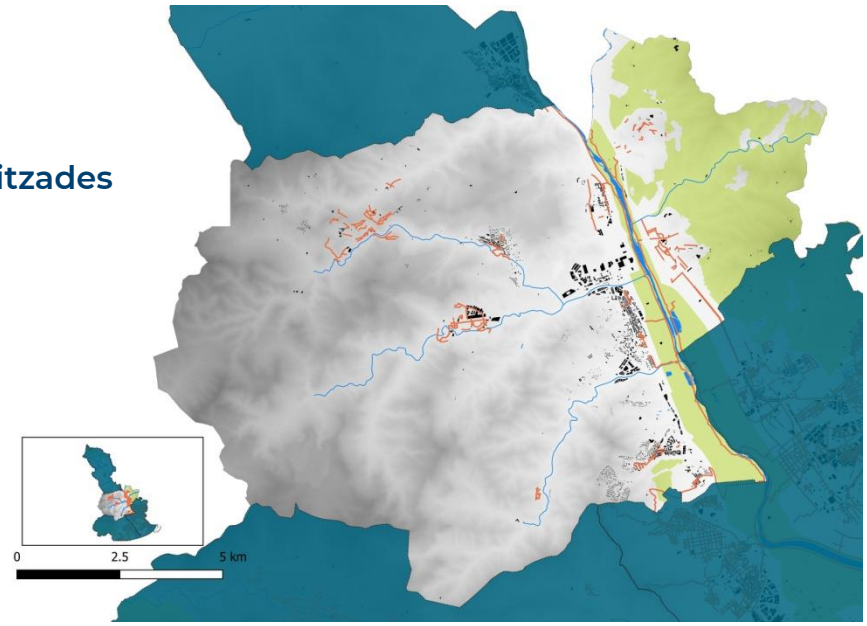

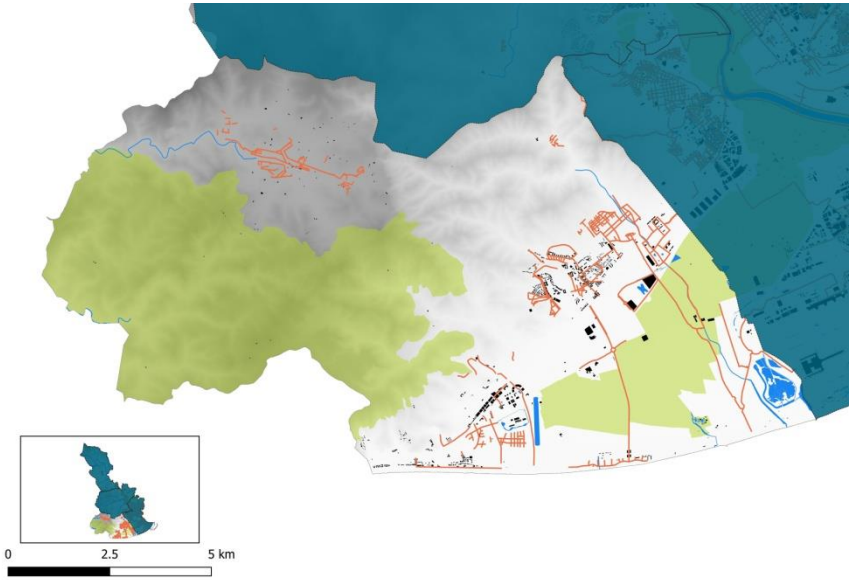

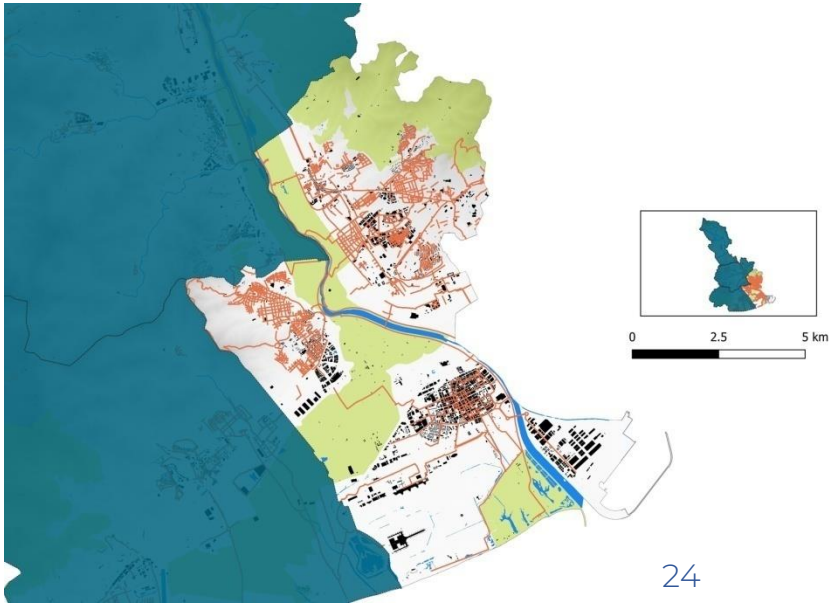

06. EL TEIXIT ASSOCIATIU ESPORTIU

06.1 Característiques del teixit associatiu esportiu

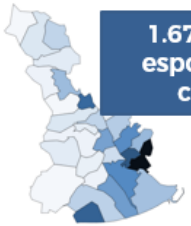

1.674 entitats esportives a la comarca

55,8 entitats de mitjana per municipi de la comarca

Massa social de les entitats esportives sobre total de la població (socis/es, associats/des i esportistes) **15,0%**

Practicants d'entitats esportives sobre el total de la població **9,1%**

El Baix Llobregat compta a un total de 1.674 entitats esportives de diferents modalitats esportives, havent-hi una mitjana de 55,8 entitats per municipi. Si es tenen en compte tots els membres que formen part d'aquestes entitats (socis/es, associats/des i esportistes), representen una massa social del 15% sobre el total de població de la comarca. Si només es tenen en compte els practicants, la xifra es d'un 9.1%. Es pot dir que 2,5 persones per cada 10 estan associades a una entitat esportiva.

24,3% associats a entitats esportives

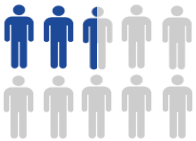

L'increment de la pràctica del running, BTT i proves de resistència, evoluciona de la vessant salut a la competició i superació d'un mateix. Alhora s'experimenta un increment de llicències federatives en aquest àmbit i també del volum d'esdeveniments esportius.

Perfil dels clubs esportius (Província de Barcelona)

Creació del 9% dels clubs actuals

63% menys 100 socis

70% amb una única secció esportiva

97% pertanyen federació esportiva

En aquest cas, analitzades les dades de la província de Barcelona, aquestes mostren que l'aparició de noves modalitats esportives, i la necessitat de constituir un club per donar-li cobertura, juntament amb la duplicitat d'alguns clubs van fer que des del 2008 al 2015 es creessin un 9% dels clubs actuals. Aquesta dada mostra el dinamisme i el creixement esportiu tot i el context econòmic i social complex que es va produir durant aquell període.

Un 63% d'aquestes entitats compten amb menys de 100 socis mentre que un 70% només tenen una única secció esportiva. A nivell de pertinença de la federació esportiva corresponent, un 97% dels clubs competeixen de manera federada.

Utilització d'espais per a la pràctica esportiva

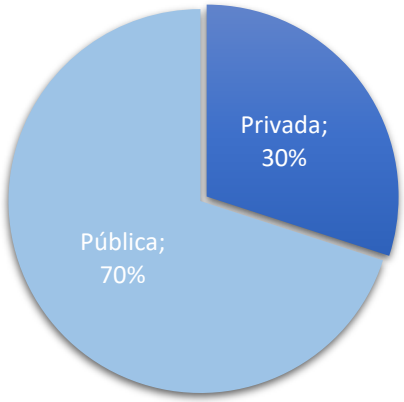

Pel que fa a la utilització d'espais per a la pràctica esportiva per part d'aquests clubs, un 70% utilitzen instal·lacions de titularitat pública mentre que el 30% privada, un percentatge superior en els darrers anys.

Participació dels clubs

Internacional 11%

Estatal 22%

Català 43%

Local o comarcal 24%

A nivell de participació, pràcticament la meitat del clubs competeixen a nivell català (43%). Més enllà del nivell estatal, un 11% del clubs competeix de manera internacional, podent ser conseqüència dels clubs de l'Àmbit Metropolità els quals gaudeixen d'un major abast en competicions d'alt nivell.

06.2 Els reptes

Distribució de places disponibles d'activitats continuades:

* Complex Esportiu Municipal (piscina coberta, sales AADD i fitness)

El paper del teixit associatiu té un gran pes en la dinàmica esportiva dels municipis ja que més d'un 36% de l'oferta és realitzada per entitats esportives. Aquests agents ofereixen una gran varietat de programes i activitats a la ciutadania amb una especial incidència en la població escolar.

Tot i així, és important un treball conjunt entre administració i entitats per garantir una oferta esportiva de qualitat i adaptada a les diferents etapes evolutives dels infants, recuperant el treball pedagògic i de valors davant la perspectiva de rendiment esportiu que algunes entitats han adoptat en els darrers anys.

Transferències corrents a entitats:

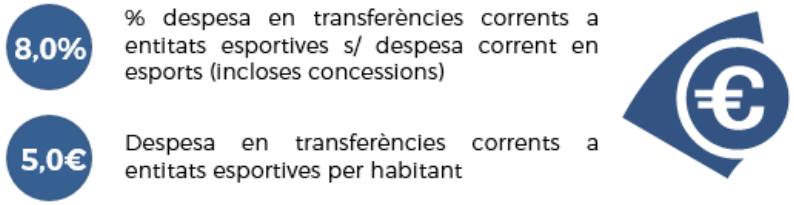

De mitjana, un 8% del total de la despesa corrent en esport es dedica a transferències a entitats esportives (subvencions). A banda del suport econòmic local pel desenvolupament de la seva activitat esportiva ordinària així com de caràcter puntual, les entitats també gaudeixen d'un ús gratuït dels espais.

Aquests elements entre d'altres, han derivat a un increment de la demanda per part de les entitats tant d'espais esportius com de recursos econòmics, sense oblidar el suport logístic per a l'organització d'esdeveniments esportius puntuals.

Tenint en compte que els recursos disponibles per part dels ens locals són limitats, així com les normatives tant en l'àmbit de l'administració local com d'afectació a les entitats, s'ha posat sobre la taula diferents aspectes a treballar així com la necessitat de reflexionar sobre el rol de les entitats esportives i dels propis ens locals en el sistema esportiu.

Reptes de debat en relació a les entitats esportives:

- Professionalització de les entitats esportives davant la legislació vigent i diferents nivells de capacitat d'aquestes per implementar-ho.
- Diferents papers socials de les entitats sobre el territori i la ciutadania.
- Necessitat de disposar de criteris clars per a la distribució d'espais esportius municipals entre les entitats esportives.
- Necessitat de disposar de criteris clars per a la distribució de subvencions.
- Definició del rol de les entitats i responsabilitats i/o compromisos a assumir.
- Valoració de la relació i mobilitat de les entitats i practicants entre municipis per a una optimització de recursos.

07. LA INCLUSIVITAT EN L'ESPORT

07.1 Col·lectius amb discapacitat

Índex de pràctica esportiva

35,7 %
Barcelona 2010

58,9 %
Barcelona 2010

41,5%
Barcelona 2010

En aquest punt es torna a estimar pel Baix Llobregat unes dades similars a les de la ciutat de Barcelona. Un 35,7% de les persones amb discapacitat (independentment del tipus) practiquen esport, de les quals un 58,9% son homes i un 41,5% dones.

Activitats esportives

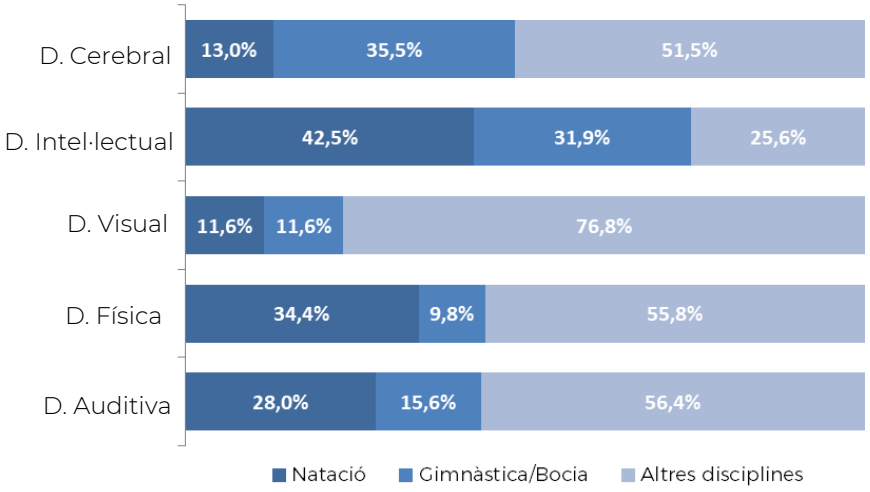

Els esports que més hi destaquen són la natació, la gimnàstica i la boccia. Els que més practiquen natació són aquelles persones que pateixen alguna discapacitat intel·lectual o física. D'altra banda, les persones amb discapacitat cerebral solen practicar esports més específics com és la gimnàstica o el boccia amb les adaptacions específics a cada individu. També hi ha un gran percentatge de pràctica d'altres disciplines esportives com poden ser esports tradicionals adaptats a cada col·lectiu, o l'eslàlom, entre altres.

Barreres i motivacions

Aspectes positius	Aspectes negatius
· Millora de salut · Satisfacció personal · Autosuperació · Relacions socials · Diversió	· Manca de temps · Desplaçaments al lloc de pràctica · Falta d'adaptació dels espais · Pròpia discapacitat i salut

Les motivacions principals son la salut i el benestar físic juntament amb la utilitat que aporta com a eina d'integració social l'activitat física i l'esport. Tot i així, els desplaçaments fins a la instal·lació i la falta d'adaptació d'alguns espais son algunes barreres que aquests col·lectius encara es troben.

07. LA INCLUSIVITAT EN L'ESPORT

07.2 Risc d'exclusió social

Índex de pràctica esportiva nouvinguts

53,2 %
Catalunya 2016

61,3 %
Catalunya 2016

48,2 %
Catalunya 2016

Segons l'última enquesta d'hàbits realitzada a Catalunya, un 53,2% de la població nascuda fora de Catalunya practica activitat física. Tot i això, l'índex de pràctica dels escolars nascuts en territori català és un 19,6% superior al dels no nascuts a Catalunya.

Suport a l'accessibilitat a la pràctica

- La renda familiar disponible bruta al Baix Llobregat el 2016 va ser de 14.331€.
- 6,6 practicants reben ajuts públics per cada 1.000 habitants al Baix Llobregat.
- La major part dels ens locals tenen programes per la promoció de l'activitat física per a infants en risc d'exclusió social.
- Progressiu increment de clubs amb subvencions pròpies per a col·lectius en risc d'exclusió social.

Índex de pràctica esportiva gent gran

65-75 anys	Més 75 anys
69,5% Barcelona 2017	**53,4%** Barcelona 2017

Extrapolant les dades de Barcelona, cada cop més la gent gran és més activa i realitza pràctica d'activitat física. És per aquest motiu que seria interessant oferir programes directes per aquest col·lectiu i crear sinèrgies amb altres sectors que permetessin receptar activitat física per a la millorar la salut.

Promoció d'esport inclusiu al territori

Són varies les organitzacions i activitats que promouen esport inclusiu al territori com, per exemple, la Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitat Física, Sant Boi t'inclou, el Consell Esportiu del Baix Llobregat i els jocs paralímpics al pati de l'escola.
Un conjunt de possibilitats amb l'objectiu principal d'evitar l'exclusió social i promoure la pràctica esportiva de les persones amb discapacitat.

FCEDF Federació Catalana d'Esports de Persones amb Discapacitat Física · Sant Boi T'INCLOU · CONSELL ESPORTIU del Baix Llobregat · JOCS PARALÍMPICS AL PATI DE L'ESCOLA · PARCS ADAPTATS PER A TOTHOM!

08. L'ESPORT COM A GENERADOR DE CONEIXEMENT I DINAMITZACIÓ ECONÒMICA

08.1 Centres formatius en l'àmbit de l'esport

5 Centres formatius amb el cicle Formatiu de Grau Mitjà de Conducció d'Activitats Fisicoesportives en el Medi Natural

5 Centres formatius amb el Cicle Formatiu de Grau Superior d'Ensenyament i animació socioesportiva

6 Centres formatius amb Ensenyament de Cicles Esportius

34 Cicles formatius esportius
12 Modalitats esportives

- Atletisme
- Busseig esportiu
- Handbol
- Judo i defensa personal
- Salvament i socorrisme
- Bàsquet
- Esgrima
- Futbol i futbol sala
- Disciplina hípica de salt, doma i concurs complet
- Piragüisme en aigües braves i en aigües tranquil·les
- Vela

La variada oferta formativa en l'àmbit esportiu dona l'oportunitat de comptar amb un elevat nombre de professionals per a la incorporació al món laboral

Els agents de coneixement i dinamització del Baix Llobregat

Consell Esportiu Baix Llobregat com agent dinamitzador de formació

Formació en referència a educació física, tècnics i tècniques d'esports, arbitratges i tutors/es de joc.

Escola Catalana de l'Esport i Centre de Tecnificació Esportiva Joaquim Blume

Com a centres de referència nacional per a l'esport de tecnificació i d'alt rendiment.

Voluntat dels ens locals de promoure formació a les entitats esportives i a la ciutadania des de diferents àrees, atenent però als recursos disponibles actuals

Per aportar coneixement, sobretot, al personal de les entitats tant a nivell esportiu com administratiu.

08. L'ESPORT COM A GENERADOR DE CONEIXEMENT I DINAMITZACIÓ ECONÒMICA

08.2 Innovació

La comarca compta amb una xarxa variada i rica d'agents que es dediquen a la innovació social i estratègica, tant a nivell ciutadà com empresarial. Aquest potencial innovador ajuda a fer créixer a la comarca aportant idees, recursos i coneixement diferencial i de valor. Alguns d'aquests *labs* són:

INNOVACIÓ & LABS A LA COMARCA

citilab | Cornellà

Coboi lab

SANT FELIU innova

INNOBAIX Connectant l'ecosistema de la innovació

Viladecans Innovació Empresarial

- Centre d'investigació i innovació digital *citilab* de Cornellà.
- L'espai relacional de coneixement i laboratori *Coboi lab* de Sant Boi de Llobregat.
- *Sant Feliu Innova*, l'espai per a l'emprenedoria tecnològica i la innovació social.
- L'*InnoBaix*, centre dedicat a impulsar i enfortir la capacitat d'innovació en empreses i institucions.
- Espai que disposa de recursos, serveis i col·laboracions amb altres centres per a la innovació i necessitats de les empreses i projectes, com és *Viladecans Innovació Empresarial*.

Tots aquests centres formatius impulsen accions, iniciatives, tallers, cursos i programes que ajuden a la formació integral de la ciutadania promovent l'aprenentatge col·laboratiu, per enfortir els vincles comunitaris, tot fomentant la innovació educativa i social.

Aquests *labs* permeten crear un entorn solidari i comunitari on es comparteixen reptes socials i es generen sinèrgies amb altres agents del territori

Metodologia, eines, recursos i investigació al servei de la co-creació i de la co-ideació col·laborativa.

Alguns d'aquests centres formatius ofereixen la possibilitat en els seus cursos de participar en diversos projectes Erasmus + i altres de caràcter europeu.

Participació en diversos projectes Erasmus+ i altres de caràcter europeu

Erasmus+

08.3 La dinamització econòmica a través del Turisme Esportiu

Visitants que arriben per a la realització de senderisme i activitats esportives

Platges equipades per a la pràctica d'AF i programes de dinamització i increment de les activitats nàutiques

La importància de l'esport a la comarca del Baix Llobregat es reflexa en el número de visitants que any rere any arriben per a la realització de diferents activitats esportives, com per exemple el senderisme. D'altra banda, es gaudeix d'un gran nombre de platges equipades per a la pràctica de diferents modalitats esportives com *windsurfing, wakeboarding, kayak* o surf, entre altres. Tot això demostra una gran dinamització econòmica i turística. Totes aquestes possibilitats de practicar diferents modalitats juntament amb la qualitat de les instal·lacions i equipaments fan que el turisme esportiu sigui una línia estratègica de treball per al Consell Comarcal.

Turisme esportiu

Com a línia estratègica de treball del Consell Comarcal

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Instal·lacions esportives de gran impacte a la comarca

Ciutat Esportiva Joan Gamper

RCDE Stadium

Entre totes les instal·lacions esportives amb les que compta la comarca, hi destaquen dues pel seu gran impacte social i esportiu: la Ciutat Esportiva Joan Gamper, instal·lació on entrena el primer equip del FC Barcelona; i el RCDE Stadium, estadi on juga el RCD Espanyol els partits com a local.

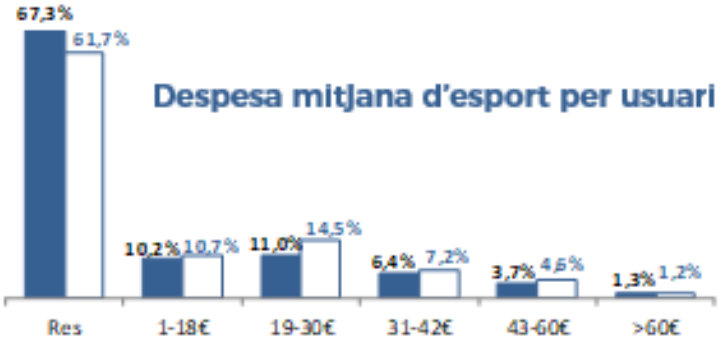

Pes de l'esport en el Producte Interior BRUT (PIB) de Catalunya

2,0%

09. EL PAPER DE LA DONA EN L'ESPORT

09.1 Presència femenina en competició esportiva

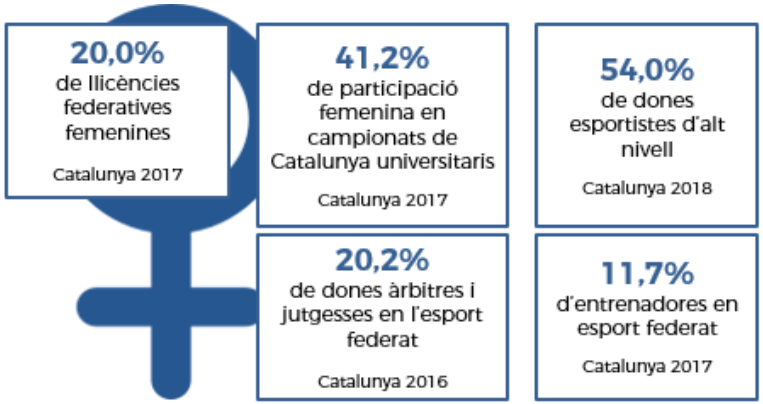

El paper de la dona en l'esport ha anat agafant pes al llarg dels últims anys degut a diverses raons. Primerament a la promoció de la pràctica esportiva femenina durant aquests últims anys per part de diferents agents, des del professorat en l'àmbit de l'educació fins a la descoberta de les mateixes esportistes d'alt nivell a través de xarxes socials, sense oblidar els mitjans de comunicació. Tot això, ajudat amb un augment important d'oferta esportiva adaptada a les necessitat del públic femení i, evidentment, els grans èxits aconseguits a nivell de clubs i seleccions en tornejos europeus, mundials i olimpíades han sigut clau per atraure un major públic femení.

Evidentment això no només es reflexa a nivell de pràctica esportiva o a nivell professional i d'elit, sinó que també apareix presència femenina en altres sectors relacionats amb l'esport com poden ser els Jocs Esportius Escolars (des de tutores a tècniques passant per delegades) fins a formació en estudis de CAFE (Ciències de l'Activitat Física i l'Esport) o altres estudis tècnics en esport.

Presència femenina en estudis de CAFE

Presència femenina en els Jocs Esportius Escolars

Tot i el treball que s'està realitzant en els darrers anys d'impuls de polítiques d'igualtat de gènere els quals comencen a tenir resultats positius, la presència femenina continua sent inferior a la masculina en l'àmbit de l'activitat física i l'esport. És important doncs, continuar treballant per interioritzar la perspectiva de gènere en el disseny, planificació i execució de qualsevol espais, programa, activitat o comunicació esportiva.

Presència femenina en llocs de responsabilitat

És important anomenar la presència femenina en llocs de responsabilitat com poden ser presidentes o secretàries tècniques en Consells Esportius Comarcals (pràcticament 1 de cada 4 posicions l'ocupa una dona, amb un 22%) on la proporció es troba lluny d'arribar a l'equitat.
A nivell català, el 34% de dones conformen el mercat laboral de l'esport, sent la docència l'àmbit amb una major dedicació amb un 65% del total.

Ocupació femenina per àmbits professionals en l'esport

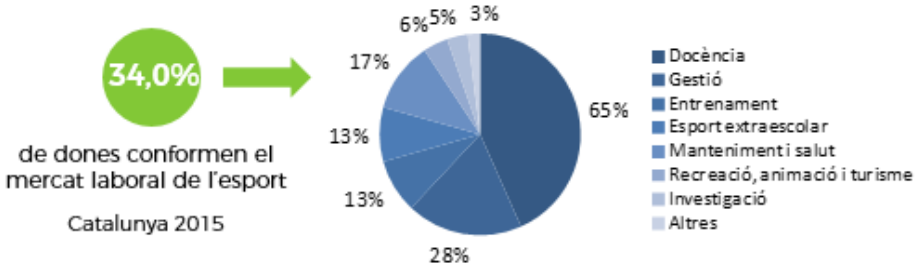

Pel que fa a la comarca del Baix Llobregat, d'acord les dades dels CCI hi ha un 29,5% de treballadores municipals (incloses prestacions de serveis i concessions) sobre el total de personal. Aquest és un percentatge força baix, i més si es té en compte el perfil de tasques, ja que per exemple la neteja de les instal·lacions esportives està format pràcticament per personal femení. Del total de càrrecs de comandament en esports en ajuntaments un 31,7% està ocupat per dones.

Presència de la dona en l'esport local

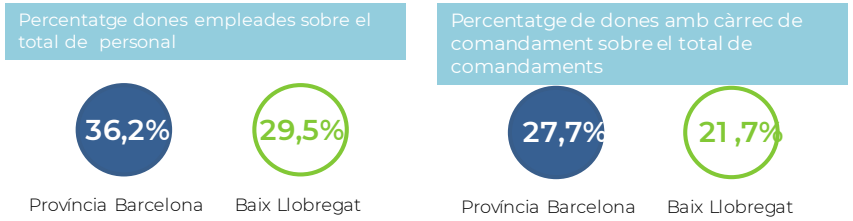

TENDÈNCIES EN ESPORT I GÈNERE

- Polítiques esportives a nivell català i comarcal per a la promoció i visibilització de la dona en el sector esportiu en totes les seves vessants.
- Impuls des del Consell Comarcal Baix Llobregat d'un Congrés regular de dones, sent en la darrera edició sobre Dona i Esport.

Com ja s'ha comentat anteriorment, existeix una tendència molt marcada del paper de la dona en l'esport. A nivell català, s'estan duent a terme polítiques per a la promoció i visualització de la dona en l'esport. I, evidentment, el Baix Llobregat també juga un paper molt important ja que, a través del seu Consell Comarcal, ha impulsat un Congrés regular de dones amb l'objectiu, entre d'altres, d'impulsar la presència femenina en àmbits professionals en l'esport.

10 EL PAISATGE DEL BAIX LLOBREGAT

10.1 El paisatge en el Pla Estratègic

La Llei 8/2005, de protecció, gestió i ordenació del paisatges de Catalunya "s'adapta a la terminologia internacional en matèria de paisatge definida per aquest Conveni europeu, d'acord amb el qual s'entén per paisatge una àrea, tal com la percep la col·lectivitat, el caràcter de la qual és el resultat de la interacció de factors naturals i humans; per objectiu de qualitat paisatgística, la formulació per les autoritats públiques de les aspiracions de la col·lectivitat en el que concerneix les característiques paisatgístiques del seu entorn; per protecció del paisatge, les accions destinades a conservar i mantenir els trets destacats o característics d'un paisatge, justificades pels valors patrimonials, ambientals i econòmics, que provenen de la configuració natural i de la intervenció humana; per gestió del paisatge, les actuacions dirigides a guiar i harmonitzar les transformacions induïdes pels processos socials, econòmics i ambientals, i per ordenació del paisatge, les actuacions que presenten un caràcter prospectiu particularment accentuat encaminades a millorar, restaurar o crear paisatges."

Com a instruments propis del paisatge es defineixen els Catàlegs de paisatge i les Directrius de paisatge, a més d'altres figures de concertació i sensibilització com són les Cartes del paisatge. Els catàlegs de paisatge, per tant, són instruments previstos legalment per aconseguir l'objectiu de preservar els valors naturals, patrimonials, culturals, socials i econòmics del paisatge en un marc de desenvolupament sostenible.

Tenint en compte l'enfocament integral del qual es tracta de dotar al Pla Estratègic i la importància d'àrees com el **medi ambient o el turisme esportiu**, és d'interès analitzar les característiques del paisatge del Baix Llobregat a partir del catàleg i les unitats de paisatge referides al seu territori.

L'àmbit territorial del catàleg al qual correspon el Baix Llobregat és el de l'Àrea **Metropolitana de Barcelona.**

10.2 Unitats de paisatge del Baix Llobregat

Una unitat de paisatge, és un territori caracteritzat per una combinació d'elements naturals, culturals i simbòlics, que li confereixen un caràcter diferenciat de la resta i que és reconegut com a tal per la població.

L'Observatori del Paisatge ha identificat 134 paisatges a Catalunya, cadascun amb un caràcter propi que el diferencia dels altres.

A la comarca del Baix Llobregat es poden trobar un total d'11 d'aquests paisatges diferenciats.

Aquesta varietat paisatgística obre interessants oportunitats per al desenvolupament del turisme esportiu, tant en la seva versió de pràctica com d'esdeveniments.

D'altra banda, les fitxes de les unitats de paisatge ofereixen informació d'interès sobre els principals valors paisatgístics de cada unitat, així com de les característiques i qualificació del sòl. Aquesta informació de les fitxes d'unitats de paisatge permet observar de manera ordenada els contrastos i recursos que ofereix la comarca del Baix Llobregat per a la pràctica esportiva.

Unitats de paisatge amb afectació a la comarca

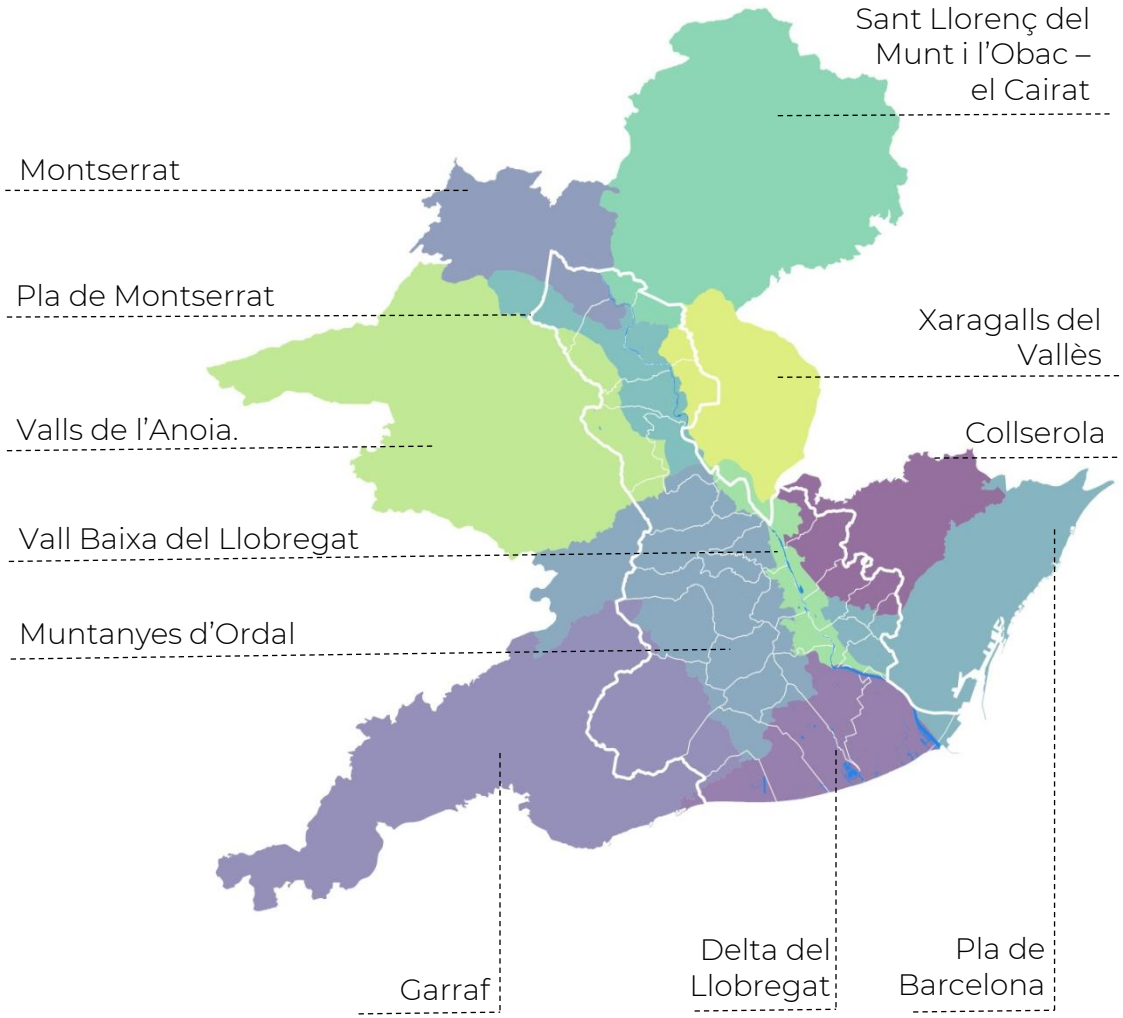

CODI	NOM	Àrea unitat (Km²)	Àrea en BLL (Km²)	Percentatge de l'àrea total BLL	Percentatge de la unitat en BLL	
42	Delta del Llobregat	87.832,59	86.312	17,69%	98,27%	4 unitats de paisatge pròpies gairebé)del Baix Llobregat
122	Vall Baixa del Llobregat	36.301,68	31.305	6,42%	86,24%	
78	Pla de Montserrat	55.444,93	45.407	9,30%	81,90%	
67	Muntanyes d'Ordal	181.483,40	144.329	29,58%	79,53%	
31	Collserola	94.019,62	30.698	6,29%	32,65%	2 paisatges representatius
46	Garraf	309.162,62	62.019	12,71%	20,06%	
76	Pla de Barcelona	131.604,95	20.663	4,23%	15,70%	5 paisatges molt reconeguts però amb menor presència
66	Montserrat	91.387,40	14.325	2,94%	15,67%	
134	Xaragalls del Vallès	92.370,59	12.258	2,51%	13,27%	
130	Valls de l'Anoia.	315.025,24	30.645	6,28%	9,73%	
107	Sant Llorenç del Munt i l'Obac - el Cairat	303.289,46	9.899	2,03%	3,26%	
92	Plana del Vallès	529.336,60	123	0,03%	0,02%	

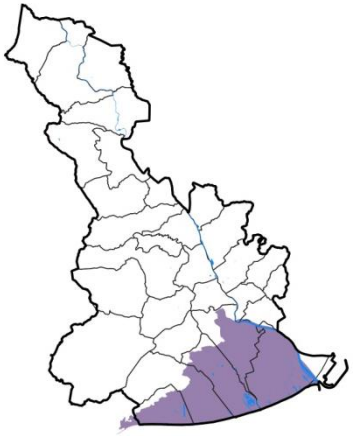

DELTA DEL LLOBREGAT

Municipis del Baix Llobregat

- Castelldefels
- Cornellà de Llobregat
- El Prat de Llobregat
- Gavà
- Sant Boi de Llobregat
- Sant Joan Despí
- Viladecans

Sòl urbà: 37,8%
Sòl forestal: 19,3%

Valors del paisatge

- El riu Llobregat i les restes dels brins o terraplens del seu llit.
- Els aiguamolls litorals, les basses de Can Dimoni i l'àmbit dels Reguerons.
- Les pinedes litorals.
- Els camps d'hortalisses.
- Els sistemes de regadiu del Delta del Llobregat.
- Les masies del Delta del Llobregat.

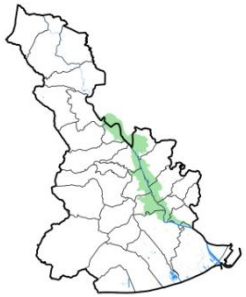

VALL BAIXA DEL LLOBREGAT

Municipis del Baix Llobregat
- Corbera de Llobregat
- Cornellà de Llobregat
- El Papiol
- El Prat de Llobregat
- Martorell
- Molins de Rei
- Pallejà
- Sant Andreu de la Barca
- Sant Boi de Llobregat
- Sant Feliu de Llobregat
- Sant Joan Despí
- Sant Vicenç dels Horts
- Santa Coloma de Cervelló

Sòl urbà: 37,9%
Sòl forestal: 18,4%

Valors del paisatge
- ❖ El riu Llobregat.
- ❖ El paisatge agrari productiu característic de la Vall Baixa.
- ❖ La Colònia Güell.

PLA DE MONTSERRAT

Municipis del Baix Llobregat
- Abrera
- Collbató
- Esparreguera
- Martorell
- Olesa de Montserrat
- Sant Esteve Sesrovires

Sòl urbà: 24,5%
Sòl forestal: 37,5%

Valors del paisatge
- ❖ El fons escènic de Montserrat.
- ❖ Les oliveres.
- ❖ El contrast urbà, natural i cultural.

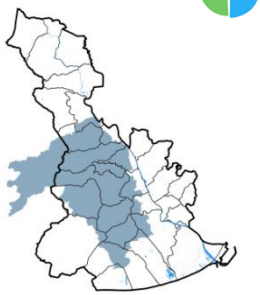

MUNTANYES D'ORDAL

Municipis del Baix Llobregat
- Begues
- Castelldefels
- Castellví de Rosanes
- Cervelló
- Corbera de Llobregat
- Gavà
- La Palma de Cervelló
- Martorell
- Pallejà
- Sant Andreu de la Barca
- Sant Boi de Llobregat
- Sant Vicenç dels Horts
- Santa Coloma de Cervelló
- Torrelles de Llobregat
- Vallirana
- Viladecans

Sòl urbà: 24,4%
Sòl forestal: 72,8%

Valors del paisatge
- ❖ Els cims de la Creu de l'Aragall, el Montcau i el Montau.
- ❖ Els cingles (les Planes de Pallejà , la Penya Vermella de Cervelló , etc.)
- ❖ El valor ecològic de les pinedes.

COLLSEROLA

Municipis del Baix Llobregat
- El Papiol
- Esplugues de Llobregat
- Molins de Rei
- Sant Feliu de Llobregat
- Sant Just Desvern

Sòl urbà: 15,9%
Sòl forestal: 81,9%

Valors del paisatge
- ❖ Crestes i cims que formen el carener sud de la serralada prop del límit de la ciutat de Barcelona.
- ❖ Mirador excepcional sobre la ciutat de Barcelona.
- ❖ Castells i torres de defensa.

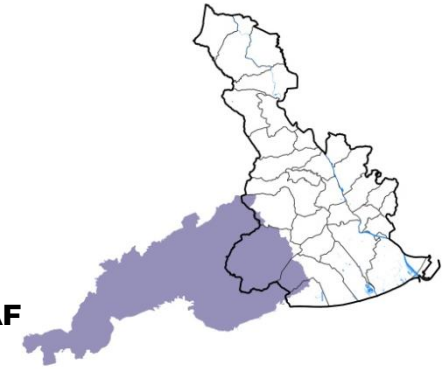

GARRAF

Municipis del Baix Llobregat
- Begues
- Castelldefels
- Castellví de Rosanes
- Gavà
- Vallirana

Sòl urbà: 8,0%
Sòl forestal: 81,4%

Valors del paisatge
- ❖ Els penya-segats abruptes sobre la mar que configuren un litoral retallat i salvatge.
- ❖ La platja de Garraf , relativament poc urbanitzada.
- ❖ Els fons, o llits dels barrancs amplis, amb camps i hortes.

PLA DE BARCELONA

Municipis del Baix Llobregat
- Cornellà de Llobregat
- El Prat de Llobregat
- Esplugues de Llobregat
- Sant Feliu de Llobregat
- Sant Joan Despí
- Sant Just Desvern

Sòl urbà: 93,6%
Sòl forestal: 3,2%

Valors del paisatge
- ❖ La uniformitat de la massa edificada que s'adapta al terreny.
- ❖ Els espais ambigus de la franja costanera amb les petjades de l'era industrial i les zones en reconstrucció.

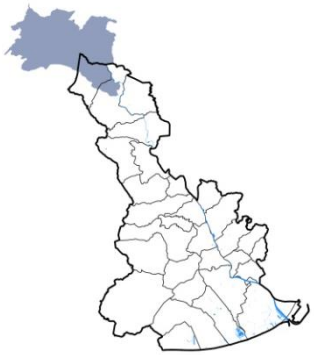

MONTSERRAT

Municipis del Baix Llobregat
- Collbató
- Esparreguera

Sòl urbà: 24,4%
Sòl forestal: 72,8%

Valors del paisatge
- El fons escènic de Montserrat.
- Infraestructures singulars de comunicació per arribar al Monestir.
- Canal del Migdia, amb els vestigis de les carboneres.

XARAGALLS DEL VALLÈS

Municipis del Baix Llobregat
- Abrera
- Olesa de Montserrat

Sòl urbà: 16,3%
Sòl forestal: 63,0%

Valors del paisatge
- La serra de Collcardús i els relleus que es troben en la seva base.
- Les rieres del Morral, de Sant Jaume i de Gaià .

VALLS DE L'ANOIA

Municipis del Baix Llobregat
- Abrera
- Castellví de Rosanes
- Collbató
- Esparreguera
- Martorell
- Sant Esteve Sesrovires

Sòl urbà: 9,4%
Sòl forestal: 52,4%

Valors del paisatge
- El predomini de la vinya en el sector central i occidental que li dóna un caràcter especial.
- Els molins d'aigua i vestigis de la primera industrialització.
- La importància del patrimoni industrial lligat a la fabricació de paper.

SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC – EL CAIRAT

Municipis del Baix Llobregat
- Esparreguera
- Olesa de Montserrat

Sòl urbà: 5,9%
Sòl forestal: 89,8%

Valors del paisatge
- ❖ El contrast entre els boscos, sovint molt espessos i ombrívols, i les nombroses taques de pedra nua de tons vermellosos són una característica de les parts més altes.
- ❖ Nuclis de població tradicional ben mantinguts.

11. INDICADORS MUNICIPALS

Despesa corrent en esports per habitant

Província Barcelona	Baix Llobregat
77,1 €	72,6€

Despesa en esports sobre total municipal

Província Barcelona	Baix Llobregat
8,0%	7,6%

Percentatge de despesa corrent en gestió directa

Província Barcelona	Baix Llobregat
78,7%	80,6%

Treballadors municipals de l'esport per cada 10.000 habitants

Província Barcelona	Baix Llobregat
6,3	7,3

Percentatge d'autofinançament per Taxes i Preus Públics

Província Barcelona	Baix Llobregat
65,4%	62,9%

Percentatge d'inversió en Esports sobre total Inversió municipal

Província Barcelona	Baix Llobregat
11,2%	9,5%

% Desp. Reparació i Manteniment s/ total Desp. Corrent

Província Barcelona	Baix Llobregat
8,3%	8,9%

% Desp. en Subministraments s/ total Desp. Corrent

Província Barcelona	Baix Llobregat
15,0%	15,7%

Hi ha 18 municipis participants de més de 10.000 habitants de la comarca participants en els Cercles de Comparació Intermunicipal d'Esports de la Diputació de Barcelona anualment. Això ha propiciat una dinàmica de treball de recollida i anàlisi de dades permetent un coneixement de la situació actual i la seva evolució i facilitant la presa de decisions. Les dades recollides engloben dades de l'esport local sense comptabilitzar l'oferta privada existent.

Tot i l'esforç i treball continu que hi ha darrera, la comunicació del pes de l'activitat física i l'esport en el rol local és una tasca que s'ha de millorar a nivell municipal.

S'observa com la dotació de personal municipal en l'àmbit esportiu es troba per sobre la mitjana, així com la despesa en reparació i manteniment de les instal·lacions esportives. A la comarca, en general, predomina una gestió directa dels equipaments i programes esportius així com s'identifica l'existència d'una oferta privada important amb una dotació econòmica mitja inferior a la mitjana.

12. DAFO

	Punts de valor	Punts de millora
Pràctica esportiva en edat adulta	Alt índex de pràctica esportiva tant de forma organitzada com lliure entre la població adulta, existint una varietat en l'oferta per tot el territori. Augment progressiu de la pràctica esportiva entre la població femenina. Evolució constant del sector esportiu derivant a noves demandes que generen major volum d'oportunitats i formes de pràctica focalitzades en el lleure i la salut.	La diversificació de la pràctica esportiva i dels seus espais també comporta demandes d'accessibilitat, seguretat, mobiliari, dinamització i comunicació, etc. La disminució del nivell de pràctica amb l'edat deriva a la necessitat de crear programes d'activitat física i activitats del dia a dia adaptades a les diferents etapes vitals per promoure una vida activa de forma continua.
Pràctica esportiva en edat escolar	Població en edat escolar amb alt volum de pràctica esportiva. Paper dinamitzador del Consell Esportiu del Baix Llobregat en l'esport escolar i la forma d'aquest. Existència de polítiques de suport a l'accessibilitat a la pràctica esportiva per aquest col·lectiu de població. Aparició de noves demandes i formes de pràctica fora de l'esport convencional que permeten una ampliació d'activitats, programes, etc.	Adolescència com a principal moment d'abandonament de la pràctica esportiva sent necessari adaptar l'oferta i/o espais a les noves demandes i flexibilització d'aquestes. Dins la necessitat de reflexionar sobre el paper de les entitats és important redefinir el paper educacatiu de l'esport escolar en general.

12. DAFO

	Punts de valor	Punts de millora
Els espais de pràctica esportiva	Dotació d'una àmplia xarxa d'equipaments esportius amb una dotació adient dels equipaments de Xarxa Bàsica per tot el territori així com una àmplia varietat d'espais esportius en el medi natural i urbà. Augment de la pràctica esportiva en el medi natural i urbà fent més accessible aquesta a tota la ciutadania. Progressiva planificació urbanística d'acord al concepte 'urbanisme actiu'.	Necessitat d'establir uns criteris de distribució transparents dels espais convencionals així com condicions d'ús vers la demanda de les entitats esportives. Rellevant importància en implementar sistemes de seguiment d'ús i impacte de la pràctica esportiva en el medi natural tant de forma lliure com en esdeveniments esportius.
El teixit associatiu	Teixit associatiu ric i ampli a la comarca amb diversitat en les modalitats de pràctica. Noves entitats esportives amb modalitats esportives fora dels espais convencionals. Situació de reflexió sobre el paper de les entitats esportives dins del sistema esportiu.	Alta dependència d'algunes entitats esportives dels recursos municipals. Necessitat de reflexió i concreció d'uns criteris de distribució d'espais esportius i de les seves condicions d'ús així com de les subvencions. Diferent nivell de professionalització de les entitats esportives i capacitat de compliment de normativa. Valoració sobre la mobilitat de practicants i pràctiques esportives i entitats entre municipis per valorar l'optimització de recursos.

12. DAFO

	Punts de valor	Punts de millora
Inclusivitat en l'esport	Existència de diferents organitzacions i activitats per promocionar l'esport inclusiu al territori. Polítiques d'ajuts per a infants amb risc d'exclusió social i subvencions pròpies de clubs per afavorir la pràctica d'activitat física i esport.	Augmentar l'índex de pràctica esportiva de les persones amb discapacitat amb una oferta esportiva variada i major recursos. Incrementar els programes d'activitat física de salut per a la gent gran.
L'esport com a generador de coneixement	Oferta formativa variada en l'àmbit esportiu amb l'oportunitat de comptar amb professionals de l'esport sent un element d'incorporació dels joves al món laboral. Varietat de formacions destinades a clubs esportius, tècnics esportius, etc. Centre de referència per a l'esport de l'alt rendiment. Rica xarxa d'agents dedicats a la innovació social i estratègica per al desenvolupament dels municipis i de la comarca. Potencialitat i línia de treball existent de fomentar el turisme esportius a la comarca.	Necessitat de treball més transversal entre departaments, municipis i agents per a la dinamització de formacions i iniciatives d'innovació. Dinamització del treball realitzat als *labs* per fomentar i donar a conèixer les accions i projectes al conjunt de la ciutadania. Definir l'estratègia del turisme esportiu i la implicació dels diferents agents tant a nivell públic, associatiu com privat. Identificació dels impactes positius i negatius i establir mesures correctores.

13. FONTS D'INFORMACIÓ

Eines de consulta:

- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), 2019.
- Cercles de comparació Intermunicipal 2018. Diputació de Barcelona (dades 2017 dels municipis del Baix Llobregat)
- Cens d'Equipaments Esportius de Catalunya, 2019
- Cens d'Entitats Esportives de Catalunya, 2019
- Cens Escolar de Catalunya, 2019
- Observatori Català de l'Esport, 2019
- Observatori de l'Esport de Barcelona, 2019

Pàgines web de suport:

- Consell Comarcal del Baix Llobregat: https://www.elbaixllobregat.cat/
- Consell Esportiu del Baix Llobregat: http://cebllob.org/
- Consorci de Turisme del Baix Llobregat: https://turisme.elbaixllobregat.cat/
- Secretaria General de l'Esport i l'Educació Física: http://esport.gencat.cat/ca/inici/

Estudis i recerca:

- Encuesta hábitos deportivos población española de 15 años en adelante (2015). Consejo Superior de Deportes
- Enquesta d'hàbits esportius de la població adulta de la ciutat de Barcelona (2017). Institut Barcelona Esports.
- Els hàbits esportius dels escolars de Catalunya (2016). Secretaria General de l'Esport
- Estudi dels hàbits esportius de la població escolar de la ciutat de Barcelona (2018). Institut Barcelona Esports.
- Estudi Clubs esportius a Catalunya (2016). Observatori Català de l'Esport
- Estudi els Ajuntaments i l'Esport (2017). Diputació de Barcelona
- Proyecto I+D+i Necesidades, barreras e innovaciones en la oferta deportiva a las mujeres adultas en España (2014). Grupo de Investigación psicosocial en el deporte FCAFYD (INEF) UPM.
- Dones en l'esport. Observatori de la Igualtat de Gènere (2019). Institut Català de les dones.
- 5è Congrés de les Dones del Baix Llobregat (2018). Consell Esportiu del Baix Llobregat i el Grup d'Investigació Social i Educativa de l'Activitat Física i l'Esport.
- La igualtat en joc (2018). Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya

CONSELL ESPORTIU del Baix Llobregat

activaLAB BAIX LLOBREGAT